

ΜΕΛΕΤΗΣ-ΤΑΨΓΕΤΟΣ Η. ΜΕΛΕΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΠΟΥΔΕΣ - ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΔΡΑΣΗ - ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

Τελευταία ενημέρωση: Νοέμβριος 2023

ΜΕΛΕΤΗΣ Η. ΜΕΛΕΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΑΛΛΙΓΑ 5 ΦΙΛΟΘΕΗ
152 37 ΑΘΗΝΑ
τηλ.: 210 6812723
6980-149044
mail: meletopoulosm@yahoo.gr
site: www.meletopoulos.gr

1. ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Γεννήθηκα στην Αθήνα, την 16^η Σεπτεμβρίου 1962. Έχω δύο τέκνα. Ο πατέρας μου Ηλίας Μελετόπουλος ήταν Αρχιτέκτων-Μηχανικός και η μητέρα μου Ειρήνη Μελετοπούλου είναι Κοινωνική Λειτουργός. Ο εκ πατρός πάππος μου Μελέτης Μελετόπουλος διετέλεσε Διευθυντής στην Εθνική Τράπεζα και στην Βασιλική Πρόνοια και Πρόεδρος Κοινότητας Φιλοθέης. Ο εκ μητρός πάππος μου Ευκλείδης Σακελλάριος ήταν Χημικός Μηχανικός και Τακτικός Καθηγητής του ΕΜΠ.

2. ΕΓΚΥΚΛΙΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Κατά τις πρώτες τρεις τάξεις του Δημοτικού Σχολείου φοίτησα στο Δημόσιο Δημοτικό Σχολείο Φιλοθέης. Κατόπιν εισαγωγικών εξετάσεων, έγινα δεκτός στο Κολλέγιο Αθηνών, όπου φοίτησα όλες τις υπόλοιπες τάξεις του Δημοτικού, στο Γυμνάσιο και στο Λύκειο. Αποφοίτησα από το κλασσικό τμήμα του Λυκείου του Κολλεγίου Αθηνών το 1981.

3. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Κατόπιν εισαγωγικών εξετάσεων στο Ελβετικό διαπανεπιστημιακό εξεταστικό κέντρο του Fribourg, έγινα δεκτός ως φοιτητής στο Πανεπιστήμιο της Γενεύης.

Φοίτησα στην Σχολή Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών (FSES). Το 1986 έλαβα πτυχίο Πολιτικών Επιστημών με βαθμό Λίαν Καλώς.

Κατά την διάρκεια των πτυχιακών μου σπουδών υπήρξα μαθητής, μεταξύ άλλων, του πολιτειολόγου και συνταγματολόγου Maurice Duverger, του πολιτειολόγου και σοβιετολόγου Charles Roig, του πολιτειολόγου Dusan Sidjanski, του ιστορικού των ιδεών Ivo Rens και του ιστορικού της οικονομίας Paul Bairoch. Κοινωνιολογία διδάχθηκα από τον Jean Ziegler, τον Raymond Boudon, τον Cristian Lalive d'Épinay κ.ά. Κοινωνική Ψυχολογία από τον Claude Deschamps. Πολιτική Οικονομία από τον Burgenmeier και Δημόσια Οικονομική από τον Weber. Παρακολούθησα επίσης διαλέξεις επιφανών επιστημονικών προσωπικοτήτων, όπως του Z. Brezinsky. Ταυτόχρονα, έλαβα μέρος σε δώδεκα συνολικώς σεμινάρια και εκπόνησα ισάριθμες εργασίες. Μεταξύ αυτών συγκαταλέγονται και οι εξής: «Η κυκλοφορία των ελίτ σύμφωνα με τον Pareto, τον Mosca και τον Michels: συγκριτική ανάλυση» και «Ο ρόλος του διανοουμένου στο Κράτος: η περίπτωση του Machiavelli». Η τελευταία αυτή εργασία αποτέλεσε αποφασιστικό κριτήριο για την επιλογή μου ως υποψηφίου διδάκτορος.

4. ΠΡΩΤΗ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

Κατά το τελευταίο έτος των πτυχιακών μου σπουδών, έγινα δεκτός από τον καθηγητή J. Ziegler, προκειμένου να πραγματοποιήσω διδακτορική διατριβή υπό την εποπτεία του. Ο καθηγητής Ziegler με παρότρυνε να επιλέξω θέμα σχετικό με την ελληνική πραγματικότητα και ειδικότερα την περίοδο 1967-1974, για την οποία δεν υπήρχε διεθνής επιστημονική βιβλιογραφία.

Προκειμένου να προετοιμασθώ επιστημολογικά, παρακολούθησα το ακαδημαϊκό έτος 1986-87 συμπληρωματικό πρόγραμμα αντιστοιχίας (équivalence) στο Τμήμα Κοινωνιολογίας, με σεμινάρια μεθοδολογικού περιεχομένου, και συνέγραψα τρεις εκτενείς διπλωματικές εργασίες, τις οποίες υποστήριξα ενώπιον επιτροπών από πανεπιστημιακούς καθηγητές τον Ιούλιο του 1987.

Μεταξύ αυτών, συνέγραψα εργασία στην οποία παρουσίασα κριτικά τις θεωρίες που ερμηνεύουν τα ολοκληρωτικά και αυταρχικά φαινόμενα [*THEORIES EXPLICATIVES DES PHENOMENES AUTORITAIRES*].

Στην συνέχεια, εκπόνησα προκαταρκτική εργασία (pre-mémoire de doctorat) με θέμα την **Ιστορική εξέλιξη της Ελληνικής Κοινωνιολογίας** [*EVOLUTION HISTORIQUE DE LA SOCIOLOGIE EN GRECE*]. Επειδή εν τω μεταξύ στρατεύθηκα (τον Ιανουάριο του 1988), την υποστήριξα τον Φεβρουάριο του 1989 στην Γενεύη όπου μετέβην με ειδική άδεια της υπηρεσίας μου. Εγγράφηκα ως υποψήφιος διδάκτωρ τον Μάρτιο του 1990, μετά την απόλυσή μου από τις Ένοπλες Δυνάμεις. Το πρώτο κείμενο (Mémoire préliminaire) της διατριβής μου κατετέθη τον Δεκέμβριο του 1992. Υποστήριξα την διατριβή μου στις 3 Δεκεμβρίου 1993. Μου απονεμήθηκε ο τίτλος του Διδάκτορος Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών παμψηφεί με άριστα και τιμητική εντολή εκτυπώσεως δαπάναις του Πανεπιστημίου (Imprimatur).

Η διδακτορική μου διατριβή έχει ως τίτλο: **ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΤΑΒΟΛΕΣ ΤΗΣ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, 1967-1974** [*LES ORIGINES IDEOLOGIQUES ET SOCIALES DE LA DICTATURE DES COLONELS EN GRECE, 1967-1974*]. Βασίζεται σε αδημοσίευτες πηγές, ανέκδοτα αρχεία, συνεντεύξεις πρωταγωνιστών της υπό εξέταση περιόδου, εκθέσεις του ΟΟΣΑ κλπ. Επιστημολογικά τοποθετείται στα πεδία της πολιτικής κοινωνιολογίας και της οικονομικής ιστορίας. Περιλαμβάνει μία θεωρητική εισαγωγή, στην οποία πραγματεύομαι κριτικά και συγκριτικά τα σχετικά με το θέμα μου ερμηνευτικά και θεωρητικά σχήματα και στην συνέχεια εξετάζονται η κοινωνική προέλευση και σύνθεση του στελεχιακού δυναμικού της Δικτατορίας των Συνταγματαρχών, η κοινωνική και πολιτική φιλοσοφία του, οι ιδεολογικές τάσεις που ενυπήρχαν στο καθεστώς, η σχέση της Δικτατορίας με τις διάφορες κοινωνικές τάξεις. Στην συνέχεια εξετάζεται η οικονομική και κοινωνική πολιτική της Δικτατορίας και η πορεία της ελληνικής οικονομίας κατά την εξεταζόμενη περίοδο. Η διατριβή συνοδεύεται από χρονολόγιο, πίνακες στατιστικών στοιχείων, παραρτήματα και συστηματική βιβλιογραφία.

Αριθμεί 500 σελίδες. Κυκλοφόρησε με κάποιες μετατροπές το 1996, σε δεύτερη βελτιωμένη έκδοση το 2000 και σε τρίτη συμπληρωμένη έκδοση με παράρτημα για την εξωτερική πολιτική της Δικτατορίας το 2008 από τις εκδόσεις Παπαζήση, με τίτλο **Η ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΩΝ: ΚΟΙΝΩΝΙΑ, ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ**. Για την έκδοση δημοσιεύθηκαν πολλές επαινετικές βιβλιοπαρουσιάσεις και κριτικές στον ημερήσιο και στον περιοδικό τύπο [π.χ. στον *ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ*].

5. ΔΕΥΤΕΡΗ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

Το 1997 έγινα δεκτός, κατόπιν συνεντεύξεως, στο Ιστορικό Τμήμα της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, για να πραγματοποιήσω δεύτερη διδακτορική διατριβή, με θέμα **ΟΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΙΔΕΕΣ ΣΤΗΝ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΛΛΑΔΑ: το έργο του Κωνσταντίνου Καραβίδα και οι συγγενείς προσεγγίσεις**. Ταυτόχρονα, έλαβα διετή εκπαιδευτική άδεια με πλήρεις αποδοχές από το υπουργείο Παιδείας, όπως είχα δικαίωμα, εφ' όσον εργαζόμουν ήδη στην Μέση Εκπαίδευση από το 1990. Επόπτης της διατριβής μου ήταν ο καθηγητής Κ. Σβολόπουλος και μέλη της τριμελούς επιτροπής οι καθηγητές Κ. Βεργόπουλος και Ι. Δημάκης. Την διατριβή μου υποστήριξα το 2003 και μου απονεμήθηκε παμψηφεί ο τίτλος του Διδάκτορος Φιλοσοφίας, με άριστα.

Η δεύτερη διατριβή μου κινείται στο ειδικότερο επιστημονικό πεδίο της Ιστορίας και Κοινωνιολογίας των Πολιτικών Ιδεών και εξετάζει μία ομάδα Ελλήνων διανοουμένων των αρχών του Εικοστού Αιώνα και του Μεσοπολέμου. Οι διανοούμενοι αυτοί είναι ο Ίων Δραγούμης, ο Κωνσταντίνος Καραβίδας, ο Ντίνος Μαλούχος (οι Καραβίδας και Μαλούχος καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος της διατριβής) και ο Δημοσθένης Δανιηλίδης, που ανέλυσαν και προήγαγαν την έννοια της Κοινότητας και πρότειναν μία κοινοτική ανασυγκρότηση του ελληνικού κράτους και της ελληνικής οικονομίας. Στην διατριβή εξετάζεται, συγκριτικά με τα αντίστοιχα δυτικοευρωπαϊκά και αμερικανικά ρεύματα ιδεών, η ελληνική συμβολή στον σχετικό προβληματισμό, οι ποικίλες επιδράσεις που δέχθηκε και η επιρροή που άσκησε. Η διατριβή μου εκδόθηκε από τις Εναλλακτικές Εκδόσεις το 2013. Η εφημερίδα *ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ* δημοσίευσε εκτενέστατη σχετική βιβλιοπαρουσίαση του Θ. Βασιλείου στο φύλλο της 22-9-2013.

6. ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΣΕ ΑΝΩΤΑΤΕΣ ΣΧΟΛΕΣ

Το ακαδημαϊκό έτος 1993-94 δίδαξα στην **Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης** Πολιτική Οικονομία και Θεωρία του Κράτους. Το ακαδημαϊκό έτος 1996-97 δίδαξα στην ίδια σχολή Δημόσια Οικονομικά. Στην Σχολή συμμετείχα επίσης στην διαδικασία υποστήριξης και αξιολόγησης διπλωματικών εργασιών.

Η (θεσμικά προβλεπόμενη και τακτικά πραγματοποιούμενη) αξιολόγησή μου από τους σπουδαστές υπήρξε εξαιρετικά θετική.

Τα ακαδημαϊκά έτη 1993-94, 1994-95 και 1996-97 δίδαξα στην **Σχολή Αξιοματικών Ελληνικής Αστυνομίας** Πολιτική-Διπλωματική Ιστορία, Κοινωνιολογία και Πολιτική Επιστήμη, ως τακτικός καθηγητής. Δίδαξα επίσης Πολιτική Οικονομία ως αναπληρωτής καθηγητής.

Το 1997 δίδαξα κατά το θερινό ακαδημαϊκό εξάμηνο (Φεβρουάριος-Σεπτέμβριος) στο **Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης** (Ρέθυμνο) τρίωρο εβδομαδιαίο μάθημα με τίτλο: «Ιστορική Εξέλιξη του Ελληνικού Κοινωνικού Σχηματισμού» και διηύθυνα τρίωρο εβδομαδιαίο σεμινάριο για τις πολιτικές δυνάμεις και ιδεολογίες στην μεταπολεμική Ελλάδα, με πρόσκληση του νόμου 407 (αντιστοιχία καθηγητού). Στο τέλος του εξαμήνου διεξήγαγα τις αντίστοιχες γραπτές εξετάσεις. Από τον πρόεδρο του τμήματος έλαβα συστατική επιστολή, στην οποία πιστοποιείται η εξαιρετική συνεργασία και η θετική μου αξιολόγηση από τους φοιτητές μου.

Τον Δεκέμβριο του 1998 δίδαξα στο μεταπτυχιακό σεμινάριο του **Τμήματος Οικονομικής Ιστορίας της Σχολής Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου της Γενεύης**, με επίσημη πρόσκληση και δαπάναις του Πανεπιστημίου. Το θέμα που ανέπτυξα ήταν «Όψεις της βαλκανικής κοινωνικής και οικονομικής ιστορίας».

Από το θερινό εξάμηνο του 2009 έως σήμερα διδάσκω Γεωπολιτική Ανάλυση της Ελληνικής Ιστορίας στην **Σχολή Διοίκησης Επιτελών της Πολεμικής Αεροπορίας (Σχολή Πολέμου)**. Από το 2012 ανέλαβα, παράλληλα με την διδασκαλία μου, καθήκοντα Επόπτη Εργασιών Σπουδαστών, δηλαδή συμβουλευτική υποστήριξη και συμμετοχή στην δημόσια υποστήριξη των διπλωματικών εργασιών των αξιοματικών-σπουδαστών της ΣΔΙΕΠ.

7. ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΣΤΗΝ ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τον Φεβρουάριο 1990 εγγράφηκα στην **επετηρίδα** καθηγητών Μέσης Εκπαίδευσης του υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, με αριθμό Μητρώου Δ5/1985/14/14.2.1990, ΠΕ 10.

Το σχολικό έτος 1990-91 δίδαξα στην **Ιόνιο Σχολή Κοινωνιολογία** στην Γ' Λυκείου και Επαγγελματικό Προσανατολισμό στην Β' Λυκείου. Το σχολικό έτος 1991-92 δίδαξα στο ίδιο σχολείο Κοινωνιολογία, Πολιτική Οικονομία στην Γ' Λυκείου και Επαγγελματικό Προσανατολισμό στην Β' Λυκείου.

Τα σχολικά έτη 1990-91, 1991-92 και 1992-93 δίδαξα στο πρόγραμμα επιλογών του Λυκείου του **Κολλεγίου Αθηνών** Νεώτερη Ελληνική Πολιτική Ιστορία.

Το 1993-94 δίδαξα στην **Ελληνογερμανική Αγωγή** Πολιτική Οικονομία, Κοινωνιολογία, Φιλοσοφία και Στοιχεία Δημοκρατικού Πολιτεύματος στην Γ' Λυκείου. Το 1994-95, όπως και το 1995-96, δίδαξα Πολιτική Οικονομία και Κοινωνιολογία στην Γ' Λυκείου. Το 1996-97 δίδαξα Πολιτική Οικονομία,

Κοινωνιολογία και Στοιχεία Δημοκρατικού Πολιτεύματος στην Γ΄ Λυκείου. Τα δύο τελευταία ακαδημαϊκά έτη δίδαξα επίσης στην Β΄ Λυκείου προπαρασκευαστικό μάθημα Πολιτικής Οικονομίας. Ταυτόχρονα διετέλεσα **καθηγητής-σύμβουλος** και υπεύθυνος καθηγητής για το πρόγραμμα του Κοινοβουλίου «**Βουλή των Εφήβων**».

Την διετία 1997-99 αποσπάστηκα σε **εκπαιδευτική άδεια** με πλήρεις αποδοχές από το υπουργείο Παιδείας, προκειμένου να πραγματοποιήσω την δεύτερη διδακτορική μου διατριβή.

Το σχολικό έτος 1999-2000 δίδαξα στα **Εκπαιδευτήρια Δούκα** Αρχές Οικονομικής Θεωρίας και Οργάνωση-Διοίκηση στην Γ΄ Λυκείου και Αρχές Οικονομίας στην Α΄ Λυκείου.

Από το 1999 μέχρι το 2015 δίδαξα στην **Σχολή Μωραΐτη** Αρχές Οικονομικής Θεωρίας και Οργάνωση-Διοίκηση στην Γ΄ Λυκείου, Αρχές Οικονομίας και Πολιτική Παιδεία στην Α΄ Λυκείου. Επίσης έχω διετέλεσα **καθηγητής-σύμβουλος** στην Α΄ Λυκείου και έλαβα μέρος στα **Ευρωπαϊκά Προγράμματα Διασχολικών Συναντήσεων** στην Βουλγαρία.

Τον Σεπτέμβριο του 2015 διορίστηκα **Λυκειάρχης** και καθηγητής Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών στην **Ιόνιο Σχολή**. Το 2022 διορίστηκα και Γενικός Διευθυντής Μονάδων Δευτεροβάθμιας της Ιονίου Σχολής. Μεταξύ των διαφόρων πρωτοβουλιών και καινοτομιών που εισηγήθηκα και σχεδίασα, σημειώνω την δημιουργία προπαρασκευαστικού προγράμματος pre-IB στην Πρώτη Λυκείου, την θέσπιση tutor για κάθε μαθητή, την δημιουργία Placement Office, την θέσπιση απογευματινού προγράμματος Ενισχυτικής Διδασκαλίας, την ίδρυση ομίλων Επιχειρηματικότητας, Unesco και Ρητορικής, καθώς και την εισαγωγή σειράς πρωτοποριακών μαθημάτων επιλογής στην Πρώτη και στην Δευτέρα Λυκείου, όπως Ιστορία της Τέχνης, Ευρωπαϊκός Πολιτισμός, Ιστορία Πρώτου και Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, Κβαντική Φυσική, Γενετική, Ανθρωπολογία, Διοίκηση Επιχειρήσεων κλπ.

Γιά τις ανάγκες της διδασκαλίας μου, εκπόνησα **σχολικό βοήθημα Εισαγωγής στην Οικονομική Επιστήμη για την Πρώτη Λυκείου**, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται βασικά επιστημολογικά στοιχεία, στοιχεία από τις κυριώτερες οικονομικές θεωρίες, βιογραφικά στοιχεία των σημαντικών οικονομολόγων, η λειτουργία της ελεύθερης οικονομίας και περιγραφή των οικονομικών συστημάτων του παρελθόντος. Στο εγχειρίδιο συμπεριέλαβα και γλωσσάριο των βασικών οικονομικών όρων στα αγγλικά. Το εγχειρίδιο είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα μου.

Από το 1999 μέχρι το 2013 αποσπώμην ανελλιπώς από το υπουργείο Παιδείας ως **εξεταστής μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες** στις Πανελλήνιες εξετάσεις σε δημόσιο εξεταστικό κέντρο.

Παράλληλα με την υπηρεσία μου στην Μέση Εκπαίδευση, έχω διδάξει επί σειρά ετών σε εργαστήρια ελευθέρων σπουδών, ιδιωτικές επαγγελματικές

σχολές, επιδοτούμενα σεμινάρια πιστοποίησης, ΚΕΚ, φροντιστήρια μέσης εκπαίδευσης και φροντιστήρια προετοιμασίας υποψηφίων για δημόσιους διαγωνισμούς. Έχω επίσης συγγράψει βοήθημα για το μάθημα της Πολιτικής Οικονομίας του Λυκείου για τις εκδόσεις Πατάκη (1993).

8. ΣΥΝΕΔΡΙΑ

– Έλαβα μέρος στο Παγκόσμιο Συνέδριο που οργάνωσε το Ελληνικό Ινστιτούτο Ανάπτυξης και Συνεργασίας με τις Αναπτυσσόμενες Χώρες, σε συνεργασία με το υπουργείο των Εξωτερικών, με θέμα την ΑΛΛΗΛΕΞΑΡΤΗΣΗ ΒΟΡΡΑ-ΝΟΤΟΥ, που πραγματοποιήθηκε στο Ζάμπειο Μέγαρο τον Οκτώβριο του 1988. Συμμετείχα σε ομάδα εργασίας.

– Έλαβα μέρος στο Παγκόσμιο Συνέδριο που οργάνωσαν οι νεολαίες των Ηνωμένων Εθνών στο **Rotterdam**, τον Μάιο του 1990, με θέμα: TOWARDS GLOBAL INTEGRATION, όπου υπέβαλα ψήφισμα με θέμα την αποφυγή επιθετικών ενεργειών και άσκησης βίας στις διακρατικές σχέσεις, το οποίο υιοθετήθηκε από την Γενική Συνέλευση παμψηφεί με μόνη εξαίρεση την τουρκική αντιπροσωπεία.

– Έλαβα μέρος, ως πρόεδρος συνεδρίας, στο Πανελλήνιο Συνέδριο που οργάνωσε η Ιόνιος Σχολή, τον Ιανουάριο του 1991, στο Ολυμπιακό Στάδιο Παλαιού Φαλήρου, με θέμα τις ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ.

– Πραγματοποίησα ανακοίνωση στο Πανελλήνιο Συνέδριο που οργάνωσε ο Σύνδεσμος Επιστημονικού Προβληματισμού στην Θεσσαλονίκη, τον Οκτώβριο του 1992, με θέμα ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ: ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝ. Θέμα της ανακοινώσεώς μου: «Η εξέλιξη της εφαρμογής στην πράξη της Συνθήκης της Λωζάννης από το 1923 έως σήμερα».

– Πραγματοποίησα ανακοίνωση στο Πανελλήνιο Συνέδριο διοργάνωσε η Εταιρεία Κοινοτικών Μελετών «Κωνσταντίνος Καραβίδας» στο Ίδρυμα Γουλανδρή-Χορν, τον Δεκέμβριο του 1992, με θέμα ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ. Θέμα της ανακοινώσεώς μου: «Σχέδιο ενός κοινοτικού Συντάγματος - προβλήματα εφαρμογής κοινοτικών αρχών στην οργάνωση της πολιτείας».

– Διετέλεσα πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής του Πανελληνίου Συνεδρίου που διοργάνωσε η επιστημονική επιθεώρηση ΝΕΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ στην Σπάρτη, στις 2, 3, 4 Απριλίου 1993, με θέμα ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ. Στο Συνέδριο αυτό έλαβαν μέρος 140 σύνεδροι από όλη την Ελλάδα και άλλοι 200 ακροατές. Την έναρξη των εργασιών κήρυξε ο τότε υπουργός Εθνικής Αμύνης Ι. Βαρβιτσιώτης και την τότε αντιπολίτευση εκπροσώπησε ο πρώην υπουργός Ε. Βερυβάκης. Εισηγητές ήσαν μεταξύ άλλων

οι Κ. Βεργόπουλος, Γ. Νοταράς, Μ. Γιαννάκου-Κουτσίκου, Δ. Κουλουριάνος, Γ. Παπαντωνίου, Γ. Δραγασάκης, Α. Ανδριανόπουλος (τότε υπουργός Επικρατείας), ο τότε πρόεδρος της ΑΔΕΔΥ Σπ. Γιατράς, ο πρόεδρος του ΣΕΒ Ι. Στράτος κ.ά. Στο Συνέδριο αυτό παρουσίασα ανακοίνωση με θέμα «Η κοινοτική προστασία ως εναλλακτική λύση έναντι του κοινωνικού κράτους». Στις συνεδρίες προήδρευσαν καθηγητές και οι δημοσιογράφοι Γ. Τζαννετάκος και Π. Τσίμας.

– Πραγματοποίησα εισήγηση, στις 31.5.1997, με θέμα «Οι μεθοδολογικές συνέπειες της ιδιοτυπίας των περιφερειακών κοινωνικών σχηματισμών», στο προσυνέδριο της Παγκόσμιας Κοινωνιολογικής Εταιρείας (ISA), που πραγματοποιήθηκε στο Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων, από 28 έως 31 Μαΐου 1997.

– Συμμετείχα στο Παγκόσμιο Συνέδριο της Association Internationale de Sociologues de Langue Française (A.I.S.L.F.) στην Θεσσαλονίκη (1-3/10/1997) με θέμα «Κοινωνικοπολιτικοί μηχανισμοί διαπολιτισμικής επικοινωνίας και σύνθεσης μεταξύ των βαλκανικών λαών».

– Συμμετείχα ως εισηγητής στο Παγκόσμιο Συνέδριο της Διεθνούς Κοινωνιολογικής Εταιρείας (ISA) που πραγματοποιήθηκε στο **Montreal** του Καναδά (26/7 - 1/8/1998), με θέμα: «Μηχανισμοί παραγωγικής απορρόφησης Οικονομικών Προσφύγων στις ανεπτυγμένες χώρες».

– Εισηγήθηκα στην Διημερίδα (21-22/11/1998) που οργάνωσε το Πνευματικό Κέντρο Κωνσταντινουπολιτών για τον Μικρασιατικό Πόλεμο 1919-1922, με θέμα: «Πολιτική Σκέψη του Αντιβενιζελισμού σχετικά με την Μικρασία και οι επιπτώσεις της».

– Έλαβα μέρος ως σύνεδρος στο Διεθνές Συμπόσιο της ISA με θέμα: «Pitirim Sorokin and sociocultural tendencies of our times», που έλαβε χώρα **στην Μόσχα και στην Αγία Πετρούπολη** (3-6/2/1999).

– Έλαβα μέρος ως συντονιστής ομάδας εργασίας στο Πανελλήνιο Συνέδριο που οργάνωσε η Σχολή Μωραΐτη, τον Μάρτιο 2004, με θέμα «Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου».

– Συμμετείχα στο Παγκόσμιο Συνέδριο της Association Internationale de Sociologues de Langue Française (A.I.S.L.F.), που πραγματοποιήθηκε στην **Tours** της Γαλλίας (5-9/7/2004). Ήμουν εισηγητής α) στην ερευνητική επιτροπή 11 - Ιστορία της Κοινωνιολογίας, με θέμα «Όψεις της ιστορίας της ελληνικής Κοινωνιολογίας», β) στην ερευνητική επιτροπή 24 - Μικρές Κοινωνίες και Οικοδόμηση της Γνώσης, με θέμα «Η κοινοτική προσέγγιση» και γ) στην ομάδα εργασίας 5 - Ένοπλες Δυνάμεις και Κοινωνίες, με θέμα «Κοινωνιολογικές διαστάσεις της Δικτατορίας των Συνταγματαρχών στην Ελλάδα».

-Συμμετείχα στο Παγκόσμιο Συνέδριο της ISA στο **Durban** της Νοτίου Αφρικής τον Ιούλιο του 2006 και εισηγήθηκα στην ερευνητική επιτροπή 11 το

θέμα «Προϋποθέσεις και προβλήματα της κοινωνικής έρευνας στην Ελλάδα». Η εισήγησή μου συμπεριελήφθη στα επίσημα πρακτικά του Συνεδρίου.

Έκτοτε εξακολουθώ να συμμετέχω σε συνέδρια στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, τα οποία παραλείπω εδώ για οικονομία χώρου.

9. ΕΠΙΛΟΓΗ ΑΠΟ ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΜΟΥ ΣΕ ΗΜΕΡΙΔΕΣ

Στις 29 Μαΐου 2023, ως επίσημος ομιλητής στα Παλαιολόγια, προσκεκλημένος από την Μητρόπολη Μονεμβασίας και Σπάρτης, τον Δήμο Σπαρτιατών και τον Σύνδεσμο των εν Αττική Λακεδαιμονίων, εκφώνησα, μετά το ετήσιο Μνημόσυνο του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου στην Μητρόπολη του Μυστρά, λόγο με θέμα: **Η ΑΛΩΣΗ ΚΟΡΥΦΩΣΗ ΜΙΑΣ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗΣ ΑΠΕΙΛΗΣ.**

Στις 29 Μαΐου 2012, ως επίσημος ομιλητής στα Παλαιολόγια, προσκεκλημένος από την Μητρόπολη Μονεμβασίας και Σπάρτης, τον Δήμο Σπαρτιατών και τον Σύνδεσμο των εν Αττική Λακεδαιμονίων, εκφώνησα, μετά το ετήσιο Μνημόσυνο του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου στην Μητρόπολη του Μυστρά, λόγο με θέμα: **ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ.**

Σε ημερίδα για τους Βαλκανικούς Πολέμους, που διοργανώθηκε στο Αμφιθέατρο του ΓΕΑ από την Σχολή Πολέμου Αεροπορίας στις 16 Νοεμβρίου 2012, παρουσίασα εργασία με τίτλο **ΟΙ ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ ΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΣΥΜΠΤΩΣΕΩΣ ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΣΥΜΜΑΧΩΝ.**

Την Παρασκευή 23 Νοεμβρίου 2012, στην μεγάλη αίθουσα της Παλαιάς Βουλής, στα πλαίσια του τριήμερου συνεδρίου για την πνευματική προσωπικότητα και το επιστημονικό έργο του Π. Κανελλόπουλου που διοργάνωσε η Εταιρεία Φίλων Παναγιώτη Κανελλόπουλου, πραγματοποίησα διάλεξη με θέμα **ΟΙ ΓΕΡΜΑΝΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ ΣΤΗΝ ΧΑΪΔΕΛΒΕΡΓΗ.** Αναφέρθηκα αναλυτικά στους χαϊδελβεργιανούς διανοούμενους καθηγητές του Κανελλόπουλου, όπως ο Alfred Weber, ο Karl Jaspers, ο Heinrich Rickert, ο Friedrich Gundolf, ο Hermann Oncken, ο Ferdinand Tonnies κ.ά. Επισήμανα δε ότι ο Κανελλόπουλος προσδιορίστηκε επιστημονικά από έναν κύκλο κορυφαίων ακαδημαϊκών προσωπικοτήτων με φιλελεύθερο και ανθρωπιστικό προσανατολισμό που εδιώχθησαν από τους ναζί ή και έλαβαν ενεργό μέρος στην αντιναζιστική αντίσταση.

Την 25 Ιανουαρίου 2012, στο Αμφιθέατρο της Διεύθυνσης Αεροπορικής Εκπαίδευσης στην Δεκέλεια, σε ημερίδα (συντονιστής Α.Δ. Παπαγιαννίδης,

ομιλητές: Κ. Κόλμερ, Α. Ανδριανόπουλος, Η. Ηλιόπουλος) παρουσίασα διάλεξη με θέμα: **ΝΕΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ΗΓΕΣΙΑΣ**.

Στην ομιλία μου περιέγραψα το κυρίαρχο κατά την Μεταπολίτευση μοντέλο ηγεσίας ως λαϊκιστικό, πελατειακό, κληρονομικό, ευνοιοκρατικό, διαπλεκόμενο, αυταρχικό, συγκεντρωτικό. Αυτό το μοντέλο συνέβαλε στην χρεωκοπία της χώρας, διότι απέτυχε να εμπεδώσει μία ορθολογική και αποτελεσματική διαδικασία λήψης αποφάσεων. Σήμερα, η έξοδος της χώρας από την κρίση προϋποθέτει ηγέτες με εντελώς διαφορετικές προδιαγραφές. Το αυταρχικό-συγκεντρωτικό μοντέλο ηγεσίας είναι ακατάλληλο, διότι η σύγχρονη πραγματικότητα είναι εξαιρετικά πολύπλοκη, ώστε κανείς ηγέτης δεν είναι σε θέση να την αναλύσει ολοκληρωμένα και να λάβει τις ορθές αποφάσεις μόνος του. Απαιτείται συλλογική εργασία και στενή συνεργασία δίκην συλλογικού εγκεφάλου. Επομένως ο σύγχρονος ηγέτης πρέπει να είναι αυθεντία όχι με την έννοια του συγκεντρωτικού, αυταρχικού ηγέτη που τα ξέρει όλα, αλλά με την έννοια του ηγέτη που μπορεί να συντονίζει μία υψηλού επιπέδου, πολύπλοκη και συνθετική διαδικασία λήψης αποφάσεων στην οποία εμπλέκονται πολλοί ειδικοί και τεχνοκράτες. Ο ίδιος ξέρει να εξάγει από την διαδικασία αυτή το τελικό συμπέρασμα και να το προωθήσει αποφασιστικά στους μηχανισμούς που θα το εφαρμόσουν.

Την Τετάρτη 16 Ιανουαρίου 2013 πραγματοποίησα διάλεξη με θέμα **ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΙΤΙΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ** στο ΙΔΡΥΜΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ Κ. ΜΠΕΗ. Στην ομιλία μου ανέπτυξα άγνωστες πτυχές και συσχετισμοί δυνάμεων που υποκρύπτονται πίσω από το μείζον εγχείρημα της Μικρασιατικής Εκστρατείας. Για την ομιλία μου δέχθηκα τιμητικό έπαινο από τον καθηγητή Κ. Μπέη.

Στις 20 Απριλίου 2013, στο βιβλιοπωλείο Παπασωτηρίου στην Καλαμάτα, με αφορμή το έργο μου *Η ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΩΝ: ΚΟΙΝΩΝΙΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ* (εκδόσεις Παπαζήση, γ' έκδοση 2008), πραγματοποίησα διάλεξη με θέμα **την Δικτατορία των Συνταγματαρχών** και απάντησα σε ερωτήσεις του κοινού. Ανέφερα ότι η ανάλυσή μου βασίζεται επιστημονικά στην μεθοδολογία του Νίκου Πουλιαντζά και στην διάκριση που ο μεγάλος κοινωνιολόγος έθεσε μεταξύ των φαινομένων του φασισμού και της στρατιωτικής δικτατορίας. Ο φασισμός διαθέτει μαζική υποστήριξη, τα στελέχη του προέρχονται από μικροαστικά και πληβειακά κοινωνικά στρώματα, ισχύει δε η αρχή του ενός ανδρός (Führerprinzip). Αποσκοπεί στην επιβολή ολοκληρωτικού καθεστώτος και ελέγχου της κοινωνικής και πνευματικής ζωής στο σύνολό της. Η καλύτερη ανάλυση του ολοκληρωτισμού, τόσο στην ναζιστική όσο και στην σταλινική του εκδοχή, οφείλεται στην σπουδαία

γερμανοεβραία φιλόσοφο, μαθήτριά του Karl Jaspers, την Hannah Arendt. Αντιθέτως η στρατιωτική δικτατορία αποτελεί ρήξη του κοινοβουλευτισμού με πολλά στοιχεία συνέχειας, κατά κανόνα δεν υπάρχει λαϊκό κίνημα βάσης, ενώ η διακυβέρνηση εξασφαλίζεται μέσω του εξωτερικού, διά της βίας καταναγκασμού, χωρίς να υπεισέρχεται σε μεθόδους ελέγχου της συνείδησης. Η Δικτατορία της 21^{ης} Απριλίου αποτελεί κλασικό φαινόμενο της δεύτερης κατηγορίας, ενώ ο νεοναζισμός ανήκει στην πρώτη κατηγορία. Στην συνέχεια, ανέλυσα τα ιδεολογικά και πολιτικά χαρακτηριστικά του δικτατορικού καθεστώτος και την οικονομική του πολιτική, απάντησα δε σε πλήθος ερωτήσεων του κοινού.

Διάλεξή μου στην Καλαμάτα, 21 Σεπτεμβρίου 2013, διοργανωμένη από το βιβλιοπωλείο Λυμπεροπούλου, για **τον Νίκο Πουλαντζά και τον ευρωπαϊκό μαρξισμό.**

14-11-2013. Πραγματοποίησα **ομιλία για τα γεγονότα του Πολυτεχνείου** στην ανεξάρτητη ομάδα προβληματισμού ANTIΡΡΗΣΕΙΣ στην Δάφνη. Στην ομιλία μου ανέπτυξα το ιστορικό-πολιτικοκοινωνικό-ιδεολογικό πλαίσιο των γεγονότων του Νοεμβρίου 1973 και την διεθνή συγκυρία, καθώς και τις ιδιαίτερες συνθήκες υπό τις οποίες έλαβαν χώρα τα γεγονότα.

1-12-2103. Ομιλία μου σε εκδήλωση του ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ στο ξενοδοχείο President, με θέμα **την θέση του Ελληνικού Πατριωτισμού στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής ενοποίησης.** Υποστήριξα ότι η πνευματική μήτρα της Ευρώπης είναι η Ελλάδα, και ως εκ τούτου ο Ελληνικός και ο Ευρωπαϊκός Πατριωτισμός ταυτίζονται και αλληλοτροφοδοτούνται.

Ομιλία μου στην Ένωση Σμυρναίων (πλ. Καρύτση) στις 7 Οκτωβρίου 2013, σε **τιμητική εκδήλωση εις μνήμην του ιστορικού Αλέξανδρου Δεσποτόπουλου** (Σμύρνη 1913-Αθήνα 2004), συγγραφέα και καθηγητού της Παντείου σχολής, που διοργάνωσε η Ένωση Σμυρναίων, αναφέρθηκα στον βίο, την προσωπικότητα και το έργο του εκλιπόντος, καθώς και στην προσωπική του γνωριμία μαζί του. Ανέλυσα στην συνέχεια την διδακτορική διατριβή του Δεσποτόπουλου με θέμα *Ο Κυβερνήτης Καποδίστριας και η Απελευθέρωσις της Ελλάδος*, που υπεβλήθη στην Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών το 1954. Εν κατακλείδι χαρακτήρισα την διατριβή του Δεσποτόπουλου υπόδειγμα έργου επιστημονικών προδιαγραφών, περιέχον εξαιρετικά ενδιαφέρουσες παρατηρήσεις, ώριμη εργασία ωρίμου νοός. Τέλος, περιέγραψα το πρότυπο του ανιδιοτελούς, σεμνού, αποστασιοποιημένου από σκοπιμότητες, στερεότυπα και ιδεοληψίες ερευνητή, που εκπροσωπούσε ο Δεσποτόπουλος, το οποίο πρέπει να λειτουργήσει ως υπόδειγμα στις νεώτερες γενιές ιστορικών. Στην εκδήλωση

παρέστη και μίλησε διά μακρών ο ακαδημαϊκός Κωνσταντίνος Δεσποτόπουλος, δίδυμος αδελφός του τιμωμένου.

Ομιλία μου με τίτλο «**Ο Κοινοτισμός πειθαρχεί τον εγωισμό**», που διοργάνωσαν ο Χώρος Εναλλακτικής Παρέμβασης «Κοινοτικών», το βιβλιοπωλείο «Discover» και οι «Εναλλακτικές Εκδόσεις» το Σάββατο 7 Δεκεμβρίου 2013 στο ξενοδοχείο «Βυζαντινό» της Πάτρας, όπου παρουσίασα την κοινοτική θεωρία και τις κοινοτικές ιδέες με αφορμή την έκδοση του βιβλίου μου *ΚΟΙΝΟΤΙΣΜΟΣ: ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΡΑΒΙΔΑ ΚΑΙ ΟΙ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ*. Ο Κοινοτισμός υπήρξε ένα ριζοσπαστικό, ιδεολογικό κίνημα στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου. Πρωτοεμφανίζεται στο έργο του Ίωνος Δραγούμη, αναπτύσσεται ολοκληρωμένα από τον Κωνσταντίνο Καραβίδα ως κοσμοθεωρία, πολιτικό πρόγραμμα και μοντέλο οικονομικής ανάπτυξης. Εκφράζεται με την εφημερίδα «Κοινότης», που εξέδιδε στον μεσοπόλεμο ο νεαρός Ντίνος Μαλούχος και προβάλλεται ως αυθεντικό κοινωνικό κύτταρο του Ελληνισμού από τον κοινωνιολόγο Δημοσθένη Δανιηλίδη. Ο Κοινοτισμός όμως έχει κι άλλες διαστάσεις: Η πιο σύγχρονη και ίσως η πιο ενδιαφέρουσα είναι η ψυχαναλυτική, που αφορά στην καθυπόταξη του Εγώ και τη δημιουργική διύλισή του στο πλαίσιο της κοινότητας. Σήμερα, στην Ελλάδα της κρίσης, όλο και περισσότεροι στρέφουν το ενδιαφέρον τους προς τον Κοινοτισμό ως ρηζικέλευθο εργαλείο ανάλυσης, πολιτικής σκέψης και μεθόδου εργασίας για την ανασυγκρότηση της ελληνικής πραγματικότητας. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει **ο Κοινοτισμός στην αναδόμηση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης προς μια ουσιαστική κατεύθυνση.**

Συνέντευξη στην Deutsche Welle

Το Σάββατο 28 Δεκεμβρίου 2013, ο ανταποκριτής της Deutsche Welle στην Ελλάδα Γιάννης Παπαδημητρίου με επισκέφθηκε στο γραφείο μου, για μία μαγνητοσκοπημένη συνέντευξη με αφορμή την εκατονταετηρίδα του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου, η οποία προώριστα για το διεθνές γερμανόφωνο κοινό. Η συζήτηση επεκτάθηκε στην συνέχεια σε όλο το φάσμα των ευρωπαϊκών εξελίξεων και την σημερινή κατάσταση στην Ελλάδα, για την οποία εξέφρασα τις (ήδη δημοσιοποιημένες από την καθημερινή αρθρογραφία μου στον ημερήσιο τύπο) εκτιμήσεις μου.

Προσφώνησή μου προς τον Κωνσταντίνο Δεσποτόπουλο στην Ένωση Σμυρναίων, στις 11 Ιανουαρίου 2014. Τιμώμενο πρόσωπο στην κοπή της πίτας στην Ένωση Σμυρναίων Νέας Ιωνίας, σε εκδήλωση που έλαβε χώρα στο Κέντρο Μικρασιατικού Πολιτισμού, ήταν ο ακαδημαϊκός Κωνσταντίνος

Δεσποτόπουλος. Στην προσφώνησή μου τον χαρακτήρισα όχι μόνον διεθνώς αναγνωρισμένο πλατωνιστή αλλά και άξιο συνεχιστή και ανανεωτή της πλατωνικής φιλοσοφίας. Αναφέρθηκα στην συνέχεια στην σχέση του Δεσποτόπουλου με τον μεσοπολεμικό πνευματικό κύκλο του Παναγιώτη Κανελλόπουλου, την φιλία του με τους Σαραντάρη, Καπετανάκη, Ελύτη, Παπαληγούρα κλπ. Επίσης ανέλυσα την πνευματική και ηθική επιρροή του Δεσποτόπουλου στον νεαρό Κορνήλιο Καστοριάδη και την καθοριστική επίδραση του πλατωνισμού και του καντιανού ιδεαλισμού στην έννοια της Αυτονομίας, που είναι ο κεντρικός άξονας του έργου του Καστοριάδη. Τέλος διατύπωσα την άποψη ότι ο Κωνσταντίνος Δεσποτόπουλος υπήρξε, στα παρακμιακά, συβαριτικά χρόνια της Μεταπολίτευσης, αντιπαράδειγμα, διότι ενσάρκωσε την πνευματικότητα έναντι του χυδαίου υλισμού. Υπ' αυτήν την έννοια, ο Δεσποτόπουλος αποτελεί πρότυπο για την ανασυγκρότηση της κατεστραμμένης πατρίδας μας σε μία νέα βάση, αυτήν της πνευματικής διάκρισης, που άλλωστε αποτελεί διαχρονικά το πεδίο στο οποίο ο Ελληνισμός διακρίνεται και διαθέτει το απόλυτο συγκριτικό του πλεονέκτημα.

Ομιλία μου στις 18 Ιανουαρίου 2014 στην Παλαιά Βουλή, σε εκδήλωση για τα 20 χρόνια της Φιλικής Εταιρείας. Οργανωτής: Εταιρεία Ελλήνων Ευεργετών. Θέμα: **Γεωπολιτικές διαστάσεις της Ελληνικής Επανάστασης.**

26-2-2014. Διάλεξή μου για τους **Βαλκανικούς Πολέμους** στο ΊΔΡΥΜΑ ΔΙΚΑΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ Κ. ΜΠΕΗ.

19-3-2014. Ομιλία μου για τις **προϋποθέσεις επιτυχίας της Ελληνικής Επανάστασης** στον Δήμο Βύρωνα. Αποφώνηση με τιμητικό έπαινο προς τον ομιλητή από τον σ. Μητροπολίτη Καισαριανής, Βύρωνος και Υμηττού.

3-4-2014. Διάλεξη που διοργάνωσε ο ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΑΠΟΓΟΝΩΝ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ ΤΟΥ ΕΙΚΟΣΙΕΝΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΓΕΝΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, στο αμφιθέατρο του Συλλόγου Αθηναίων στην Πλάκα, με θέμα **ΟΙ ΤΡΕΙΣ (ΕΠΙΚΑΙΡΟΙ) ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ 1821. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ, ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΛΛΗΛΗ ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑ**" στην αίθουσα διαλέξεων του Συλλόγου των Αθηναίων (Κέκροπος 10, Πλάκα). Στην διάλεξη παρευρέθησαν ο εκπρόσωπος του Αρχιεπισκόπου Αθηνών αρχιμανδρίτης κ. Παπαθανασίου, ο πρώην πρωθυπουργός κ. Γρίβας, πρώην υπουργοί, ο πρ. αντιδήμαρχος Αθηναίων, πρόεδροι σωματείων κλπ. και πλήθος ακροατών.

8-4-2013. Ομιλία σε εσπερίδα που διοργάνωσε το Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και το Ίδρυμα Διεθνών Νομικών Μελετών Καθηγητού Ηλία Κρίσπη, με θέμα «ΚΑΤΟΧΙΚΟ ΔΑΝΕΙΟ», στην Μεγάλη Αίθουσα Τελετών

του Πανεπιστημίου Αθηνών (κεντρικό κτίριο, Πανεπιστημίου 30). Η ομιλία μου είχε ως θέμα **ΟΙ ΕΛΛΗΝΟΓΕΡΜΑΝΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΜΑΚΡΑ ΔΙΑΡΚΕΙΑ**.

29-4-2014. Διάλεξη που οργάνωσε η Λαογραφική Εταιρεία Ασπροπύργου στο Πνευματικό Κέντρο Ασπροπύργου Αττικής, με θέμα: «**Οι διεθνείς διαστάσεις της Ελληνικής Επανάστασης**».

12-9-2014. Διάλεξή μου στην Γενική Γραμματεία ΜΜΕ, που οργανώθηκε από κοινού με την Εταιρεία Ελλήνων Ευεργετών, στα πλαίσια των επετειακών εκδηλώσεων για τα 200 χρόνια από την ίδρυση της Φιλικής Εταιρείας. Τίτλος: **Ο γεωπολιτικός ρόλος της Φιλικής Εταιρείας**.

26-9-2014. Ομιλία μου σε ημερίδα που οργάνωσαν οι ΑΧΕΠΑ σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο του Πεκίνου στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Η ομιλία μου είχε θέμα: **Ενδεδειγμένο και ρεαλιστικό πλαίσιο ανάπτυξης των Ελληνοσινικών σχέσεων**. Το περιεχόμενο της ομιλίας μου ήταν συνοπτικά το εξής:

Ομιλία μου στο Πολεμικό Μουσείο, 13-10-2014, σε εκδήλωση του Συνδέσμου Επιτελών Εθνικής Άμυνας, Θέμα: **οι Ελληνοτουρκικές σχέσεις στο πλαίσιο της κρίσης στην Μέση Ανατολή**.

Ομιλία μου στην αίθουσα διαλέξεων των Εναλλακτικών Εκδόσεων, 14 Οκτωβρίου 2014, σε εκδήλωση για την **Φιλική Εταιρεία**. Στην ομιλία μου επανέλαβα τα της προηγούμενης διαλέξεώς μου, ανέπτυξα όμως και τις επιπτώσεις της υποβάθμισης της διδασκαλίας της Ελληνικής Επανάστασης στην Μέση και στην Ανωτάτη Εκπαίδευση.

Πανηγυρική ομιλία μου στην Αγία Λαύρα, 25 Μαρτίου 2015-03-27. Με πρόσκληση του Μητροπολίτου Καλαβρύτων και Αιγιαλείας σ. Αμβροσίου και του Δημάρχου Καλαβρύτων κ. Γ. Λαζουρά, εκφώνησα στην Ι. Μονή Αγίας Λαύρας, ενώπιον του Μητροπολίτου, των Ηγουμένων των Ι. Μονών Αγίας Λαύρας και Μ.Σπηλαίου, του κλήρου, του Δημάρχου Καλαβρύτων, των βουλευτών του νομού Αχαΐας και πλήθους προσκυνητών, τον πανηγυρικό της ημέρας της επετείου της Εθνεγερσίας.

22-3-2018. Διάλεξη που διοργάνωσε ο ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΑΠΟΓΟΝΩΝ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ ΤΟΥ ΕΙΚΟΣΙΕΝΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΓΕΝΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ στην Παλαιά Βουλή με θέμα «Οι άγνωστες πλευρές της Ναυμαχίας του Ναυαρίνου».

Πολλές από τις εισηγήσεις μου σε διεθνή συνέδρια έχουν εκδοθεί σε δημοσιευθέντες τόμους πρακτικών.

10. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Είμαι τακτικό μέλος της **Διεθνούς Κοινωνιολογικής Εταιρείας (I.S.A.)** και της **Ενώσεως Κοινωνιολόγων Γαλλικής Γλώσσας (A.I.S.L.F.)**. Το 1998 εξελέγη για μία τετραετία παμψηφεί μέλος του προεδρείου της 26^{ης} Ερευνητικής Επιτροπής (Sociotechnics) της I.S.A. Είμαι μόνιμο μέλος της Ερευνητικής Επιτροπής για τα Βαλκάνια και της Επιτροπής για την Ιστορία της Κοινωνιολογίας της A.I.S.L.F.

Έχω διατελέσει επί σειρά ετών τακτικό μέλος της Εταιρείας Φίλων Παναγιώτη Κανελλόπουλου, της Ελληνικής Εταιρείας Πολιτικής Επιστήμης, του Συλλόγου Ελλήνων Κοινωνιολόγων, της Ανθρωπολογικής Εταιρείας Ελλάδος, της Εταιρείας Κοινοτικών Μελετών Κωνσταντίνος Καραβίδας κ.ά.

11. ΝΕΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ

Από το 1987 μέχρι το 2010 διηύθηνα την επιθεώρηση των κοινωνικών επιστημών **ΝΕΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ** των εκδόσεων Παπαζήση. Η **ΝΕΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ** δεν έλαβε ουδέποτε κρατική ή ιδιωτική επιχορήγηση και στηρίχθηκε αποκλειστικά στην κυκλοφορία της και στις πωλήσεις της στην αγορά. Η συντακτική επιτροπή επέλεξε να ακολουθήσει το διεθνές σύστημα ανώνυμης κρίσης των υποβαλλομένων άρθρων από επιτροπή διδακτόρων και να εκδίδει πιστοποιητικά δημοσίευσης, τα οποία χρησιμοποιούνται στα ελληνικά αλλά και σε ευρωπαϊκά πανεπιστήμια στις κρίσεις των πανεπιστημιακών. Επίσης, μέλη της συντακτικής επιτροπής συμμετείχαν σε όλα τα παγκόσμια συνέδρια των διεθνών κοινωνιολογικών εταιρειών, για τα οποία δημοσίευαν συνεδριακό ρεπορτάζ. Τέλος, η **ΝΕΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ** μετέφραζε στα ελληνικά και δημοσίευσε κατ' αποκλειστικότητα άρθρα κορυφαίων κοινωνιολόγων.

Συνολικά κυκλοφόρησαν 46 τεύχη μεγάλου σχήματος, που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων αφιερώματα, συνεντεύξεις και μεταφράσεις ξένων επιστημονικών κειμένων. Με την **ΝΕΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ** έχουν συνεργασθεί διεθνείς πνευματικές προσωπικότητες, όπως ο T. Bottomore, ο A. Tourainne, ο G. Frank, ο J. Ziegler, ο St. Courtois, η Annie Kriegel και Έλληνες όπως ο Ρένος Αποστολίδης, που διατηρούσε επί σειρά ετών τακτική στήλη με φιλολογική κριτική και μεταφράσεις αρχαίων κλασικών, ο Νικόλαος Πανταζόπουλος, ο Αριστοτέλης Νικολαΐδης, ο Νίκος Ψυρούκης, ο Παναγιώτης Κονδύλης, ο Κωνσταντίνος. Δεσποτόπουλος, ο Κ. Βεργόπουλος, ο Ν. Μουζέλης. Έχουν

επίσης κυκλοφορήσει αρκετά ειδικά τεύχη, που πραγματοποίησαν πολλαπλές επανεκδόσεις.

Το 2021 με την ευκαιρία της επετείου των 200 ετών από την Ελληνική Επανάσταση, οι εκδόσεις Καπόν εξέδωσαν έκτακτο επετειακό τεύχος υπ'αρ. 47 με συλλογή άρθρων από κορυφαίους ιστορικούς και διανοουμένους.

Περισσότερες πληροφορίες και τα τεύχη σε pdf στην ιστοσελίδα www.newsociology.gr.

12. ΝΕΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Από τον Οκτώβριο του 2005 έως τον Μάρτιο του 2009 διηύθυνα από κοινού με τον Γιάννη Σακιώτη το μηνιαίο πολιτικό περιοδικό *ΝΕΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ* των εκδόσεων Παπαζήση. Σύμβουλος έκδοσης ήταν ο Γεώργιος Π. Μαλούχος. Στην συντακτική επιτροπή συμμετείχαν προσωπικότητες όπως ο Κ. Κόλμερ, ο Α. Δ. Παπαγιαννίδης, ο Κ. Σταματόπουλος, ο Θ. Ντόκος, κ.ά., καθώς και πολλοί νέοι δόκιμοι αρθρογράφοι που στην συνέχεια εξελίχθηκαν σε αναλυτές στον ημερήσιο και περιοδικό τύπο. Η αρθρογραφία του κάλυπτε με αντικειμενικό, τεκμηριωμένο και υπεύθυνο τρόπο πολιτικά, εκπαιδευτικά, οικονομικά και πολιτιστικά θέματα και προέβαλλε ολοκληρωμένες προτάσεις για τα προβλήματα του Ελληνικού κράτους. Επίσης δημοσίευσε αφιερώματα σε γεωπολιτικά και διεθνή θέματα.

Η *ΝΕΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ* επανακυκλοφόρησε τον Ιούνιο του 2013 μέχρι το 2017 και πάλι από τις εκδόσεις Παπαζήση υπό την διεύθυνσή μου και με το ίδιο επιτελείο, εμπλουτισμένο με πολλούς νεώτερους συνεργάτες, σύμβουλο έκδοσης τον Π. Τσαφάρá και κύριους αρθρογράφους τους Γιάννη Μαρίνο, Κώστα Κόλμερ, Α.Δ.Παπαγιαννίδη, Κώστα Σταματόπουλο, Γιώργο Καραμπελιά, Σπύρο Κουτρούλη, Νέστορα Κουράκη, Λευτέρη Κουσούλη, Γιώργο Μπήτρο, Πάνο Παναγόπουλο, Βίκυ Μεσθανέως, Αλέξανδρο Μασσαβέτα κ.ά., ανταποκριτή στην Λευκωσία τον Κ.Παπασταύρο και στις Βρυξέλλες τον Κ. Σάραγκα, κυκλοφορία σε όλη την Ελλάδα και διαδραστική ιστοσελίδα στην διεύθυνση www.neapolitiki.gr. Σήμερα όλα τα τεύχη βρίσκονται ανηρτημένα στο διαδίκτυο.

13. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΜΜΕ

Από τον Σεπτέμβριο του 2007 έως τον Νοέμβριο του 2008, από τον Ιούνιο του 2012 έως τον Μάιο του 2013 και από τον Σεπτέμβριο του 2015 μέχρι τον Μάιο του 2016 διετέλεσα **κύριος τακτικός αρθρογράφος (senior columnist) της εφημερίδας ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ** για θέματα εξωτερικής πολιτικής και διεθνών σχέσεων.

Παράλληλα, τα τελευταία χρόνια έχω δημοσιεύσει σειρά άρθρων στις εφημερίδες *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ* και *ΠΑΡΟΝ* για οικονομικά και εκπαιδευτικά

θέματα, όπως και για θέματα εξωτερικής πολιτικής. Επίσης δημοσιεύω άρθρα στο διαδίκτυο, σε διάφορα blogs όπως το ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΣΚΟΠΙΟ, ΑΝΤΙΒΑΡΟ, ΔΟΥΡΕΙΟΣ κ.ά.

Από τον Νοέμβριο του 2013 μέχρι τον Ιούλιο του 2015 αρθρογραφούσα καθημερινά στην εφημερίδα *ΚΟΝΤΡΑ* του συγκροτήματος Κουρή, εκφράζοντας αποκλειστικά τις προσωπικές μου απόψεις.

Επίσης έχω συνεργαστεί επί σειρά ετών με τηλεοπτικές εκπομπές, όπως *Η ΜΗΧΑΝΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ* της NET και η ιστορική εκπομπή του Γ. Μαλούχου στο ΣΚΑΪ ως ιστορικός αναλυτής, και με τον τηλεοπτικό σταθμό ANTENNA ως πολιτικός και οικονομικός αναλυτής, καθώς και άλλους τηλεοπτικούς σταθμούς.

14. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Ως μαθητής του Λυκείου υπήρξα μέλος της συντακτικής επιτροπής της σχολικής εφημερίδας *ΝΕΑ ΤΟΥ ΚΟΛΛΕΓΙΟΥ* και του μαθητικού περιοδικού *ΑΘΗΝΑΙΟΣ*. Υπό την ιδιότητά μου αυτή έλαβα συνεντεύξεις από τον Αντώνη Σαμαράκη, τον Νικηφόρο Βρεττάκο, τον Δημήτρη Χατζή και τον Ευάγγελο Παπανούτσο το διάστημα 1979-1981.

Ως φοιτητής στην Γενεύη, το 1983 ίδρυσα και διηύθυνα ως αιρετός αρχισυντάκτης τον *Περίπλου*, φοιτητικό περιοδικό του Συλλόγου των Ελλήνων Φοιτητών, τυπωμένο στα ελληνικά, το οποίο πραγματοποίησε τέσσερις εκδόσεις. Το τρίτο τεύχος ήταν ειδικό λογοτεχνικό αφιέρωμα, που περιελάμβανε συνεντεύξεις επιφανών ελλήνων λογοτεχνών (του Γιώργου Ιωάννου και της Ελένης Καζαντζάκη). Στο τεύχος αυτό δημοσίευσα μία μελέτη μου για το γλωσσικό ζήτημα, λόγω της οποίας έλαβα πρόσκληση από το υπουργείο Νέας Γενιάς να συμμετάσχω σε γλωσσολογικό συνέδριο στην Αθήνα. Είναι αξιοσημείωτο ότι ο *Περίπλους* εξακολουθούσε να εκδίδεται για πολλά χρόνια από τους Έλληνες Φοιτητές της Γενεύης.

Το 1988 εξέδωσα την ποιητική συλλογή *Ο ΔΡΑΚΟΣ*, για την οποία δημοσιεύθηκαν επιδοκιμαστικές κριτικές στον τύπο και η οποία το 2013 μελοποιήθηκε από τον στιχουργό Γιάννη Δίσιππο, παρουσιάστηκε σε συναυλίες και κυκλοφόρησε σε cd.

Το 2018 εξεδόθη από τις εκδόσεις Καπόν το ιστορικό μυθιστόρημα *Ο ΑΡΧΟΝΤΑΣ ΜΕ ΤΑ ΠΟΛΛΑ ΠΡΟΣΩΠΑ*, για το οποίο δημοσιεύθηκαν εκτενείς βιβλιοκριτικές στις εφημερίδες *ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, *ΝΕΑ*, *ΕΣΤΙΑ* και στις ιστοσελίδες *ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ*, *ΙΓΝΑΤΙΟΥ* και άλλες (αναφέρεται εκτενέστερα στην εργογραφία μου).

15. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Μέλος του Πατριωτικού Ομίλου Απογόνων Αγωνιστών 1821, μέλος της Αθηναϊκής Λέσχης, μέλος του Φιλολογικού Συλλόγου «Παρνασσός», μέλος του Αμαλίου Ορφανοτροφείου, Μέλος της Ελληνοαμερικανικής Ενώσεως.

Ως μαθητής του Λυκείου του Κολλεγίου Αθηνών εξελέγη δύο φορές πρόεδρος του σχολικού Φωτογραφικού Ομίλου (1979-80 και 1980-1).

Κατά την διάρκεια των πανεπιστημιακών μου σπουδών εξελέγη **πρόεδρος του Συλλόγου Ελλήνων Φοιτητών Γενεύης «Φιλία» (1981)**, δύο φορές **πρόεδρος του Συλλόγου Ελλήνων Φοιτητών Γενεύης «Μινέρβα» (1984 και 1985)**, πρόεδρος της εφορευτικής επιτροπής (1982 και 1983) και εκπρόσωπος στην Διάσκεψη Φοιτητικών Πανεπιστημιακών Οργανώσεων (1984 και 1985).

Την διετία 1992-93 διετέλεσα αιρετός πρόεδρος του σωματείου «Λέσχη των Νέων Ελλήνων» (αναγνωρισμένου από το Πρωτοδικείο Πειραιώς), που είχε σκοπό την επιστημονική διερεύνηση των εθνικών θεμάτων. Το σωματείο εξέδωσε, μεταξύ άλλων, σχολιασμένα την Συνθήκη της Λωζάννης, πραγματοποίησε ενημερωτικές διαλέξεις και τηλεοπτικές εκπομπές και συνεργάστηκε με το υπουργείο Εξωτερικών στο Σχέδιο Αναπτύξεως της δυτικής Θράκης, που εκπόνησε Διακομματική Κοινοβουλευτική Επιτροπή.

15. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΡΑΣΗ

Από τον Νοέμβριο του 1993 έως τον Σεπτέμβριο του 1994 διετέλεσα αμισθί **Ειδικός Σύμβουλος του τότε υπουργού Δημοσίας Τάξεως** Στ. Παπαθεμελή, με αρμοδιότητα τα θέματα εκπαίδευσης των Σωμάτων Ασφαλείας. Εισηγήθηκα την κατάργηση των διαβλητών πελατειακών διαγωνισμών και συντόνισα την κατάρτιση του νομοσχεδίου για την εισαγωγή στα Σώματα Ασφαλείας με το σύστημα των πανελληνίων εξετάσεων, την αναμόρφωση του προγράμματος των αστυνομικών σχολών, την αναβάθμιση της σχολής Αστυφυλάκων σε ΤΕΙ και της Σχολής Αξιωματικών σε ΑΕΙ, με παράλληλη αύξηση των ετών φοιτήσεως. Μεταξύ άλλων, με δική μου πρωτοβουλία, τα εκπαιδευτικά προγράμματα των σχολών εμπλουτίστηκαν μεταξύ άλλων με μαθήματα Κοινωνικής Ψυχολογίας, Κοινωνιολογίας, Πολιτικής Οικονομίας, Διπλωματικής και Πολιτικής Ιστορίας, αλλά και σκοποβολής και πολεμικών τεχνών. Για την δράση μου εκείνη έλαβα επαινετική επιστολή από τον υπουργό.

Από τον Ιούλιο έως τον Σεπτέμβριο του 2007 διετέλεσα προσωρινά και αμισθί **Εκπρόσωπος Τύπου του κόμματος ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ**, αιρετό μέλος του Εθνικού Συμβουλίου και μέλος του Πολιτικού Συμβουλίου και συμμετείχα στις εθνικές εκλογές του Σεπτεμβρίου 2007 ως υποψήφιος στην β' περιφέρεια Αττικής. Μετά τις εκλογές αποχώρησα από το κόμμα.

Από τον Ιανουάριο έως τον Νοέμβριο του 2009 διετέλεσα **αιρετός πρόεδρος της κίνησης πολιτών ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΙ** και συμμετείχα στις εθνικές εκλογές

του Οκτωβρίου 2009 ως υποψήφιος στην β' περιφέρεια Αττικής. Τον Νοέμβριο του 2009 διέκοψα λόγω επαγγελματικών υποχρεώσεων κάθε πολιτική δραστηριότητα.

Μία σημαντική πρόσφατη συμβολή μου ήταν **η εισήγησή μου προς τα μέλη του Συμβουλευτικού Σώματος του Εθνικού Συντονιστή για την Καταπολέμηση Διαφθοράς (Σ.Σ.Δ.)** και τους συνεργαζόμενους Εμπειρογνώμονες (Εισαγγελέα κ. Τέντε, καθηγητές κκ. Κουράκη και Κλαμαρή, κ. Μπακούρη και εκπρόσωπο της τρoίικας) την Τρίτη 17^η Ιουνίου 2014, ώρα 9:30 το πρωί στην Αίθουσα Συσκέψεων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, για τον τρόπο υλοποίησης των δεσμεύσεων που έχει αναλάβει η χώρα μας στην ενότητα III. του Σχεδίου Δράσης κατά της Διαφθοράς («Εντοπισμός Τομέων Κινδύνου Διαφθοράς»), στην οποία πρότεινα συγκεκριμένα μέτρα για την καταπολέμηση της διαφθοράς στο πολιτικό σύστημα και στην δημόσια διοίκηση, που συμπεριλαμβάνονται σε επικυρωμένο πρακτικό.

Ακολουθούν και άλλες διαλέξεις μου, συμμετοχές σε ημερίδες, βιβλιοπαρουσιάσεις κλπ., που δεν αναφέρω για λόγους οικονομίας χώρου.

16. ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Υπηρέτησα στο Πολεμικό Ναυτικό από τις 14-1-1988 έως τις 14-1-1990. Κλάση: 1983. ΑΝΜ: 373. ΑΓΜ: 47351. Ικανός κατηγορίας 1. ΕΣΣΟ: 88Α. Βαθμός: Ναυτοδίοπος. Ειδικότητα: Ναυτονόμος. Εκπαιδύτηκα ως προπαιδευόμενος στο Κ.Ε. ΠΑΛΑΣΚΑ και στην συνέχεια ως υποψήφιος Ναυτονόμος στην Μονάδα Υποβρυχίων Καταστροφών (Μ.Υ.Κ.). Υπηρέτησα στις εξής υπηρεσίες: Μεικτός Λόχος Στρατονομίας ΓΕΕΘΑ, από 9-3-1988 έως 21-3-1989, απ' όπου διατέθηκα, από 9-9-1988 έως 19-12-1988 στην προσωπική ασφάλεια του αναπληρωτή υπουργού Εθνικής Αμύνης. **Κατά την διάρκεια της αποσπάσεώς μου επί ένα διάστημα εργάστηκα στο νομοπαρασκευαστικό γραφείο του υπουργού.** Στις 21-3-1989 μετατέθηκα στην Ναυτική Διοίκηση Αιγαίου. Κατόπιν δικού μου αιτήματος αποσπάστηκα στις 3-4-1989 στο Ναυτικό Κλιμάκιο Λήμνου. Στις 21-5-1989 μετατέθηκα στο Ναυτικό Παρατηρητήριο Κω (Λάθρα 43Ν). Στις 27-9-1989 μετατέθηκα στην Διεύθυνση Διοικήσεως του Ναυστάθμου Σαλαμίνας, όπου τοποθετήθηκα στην υπηρεσία ασφαλείας του Ναυστάθμου και στο φυλάκιο της Βροκής. Τον Οκτώβριο έλαβα **δεκαπενθήμερη τιμητική άδεια για την υπηρεσία μου στα σύνορα.** Απολύθηκα με την υπ' αριθμόν Ν 1763/88 διαταγή ΥΕΘΑ/ΓΕΝ.

17. ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

Αγγλικά, Γαλλικά.

18. ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ

Κολύμβηση, σκοποβολή, ορειβασία.

Δημοσιεύματα - Αναλυτικό υπόμνημα

A. Επιστημονικά συγγράμματα

1. ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΔΕΞΙΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ: 1949-1967

Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, 1993, 180 σελίδες.

Πρόκειται για μία κοινωνιολογική ανάλυση και κριτική του επίσημου πολιτικού λόγου και της κυρίαρχης ιδεολογίας του μεταπολεμικού ελληνικού κράτους. Έχει αξιοποιηθεί ανεξερεύνητο υλικό από λόγους, διαλέξεις, προπαγανδιστικά κείμενα, αλλά και βασιλικά διαγγέλματα, επιστολές πολιτικών, κείμενα διανοουμένων, κλπ. Εξηγείται τελικά πως ο πολιτικός λόγος της εποχής αυτής ήρθε σε δομική αντίφαση με τον κοινοβουλευτισμό και συνέβαλε καθοριστικά στην εκτροπή του πολιτεύματος.

Το βιβλίο αυτό έχει χρησιμοποιηθεί ως **διδασκτικό εγχειρίδιο σε ανώτατες σχολές**.

2. Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΣΤΗΝ ΝΕΩΤΕΡΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ (πολλαπλές ανατυπώσεις)

Εκδόσεις Νέα Σύνορα-Λιβάνης, Αθήνα, 1994, 318 σελίδες.

Πρόλογος: Δ. Τσάτσου

Πρόκειται για μία μελέτη ιστορικής κοινωνιολογίας, βασισμένη σε αξιοποίηση πηγών, που έχει ως γνωστικό αντικείμενο τον βασιλικό θεσμό στην νεώτερη Ελλάδα. Στο τέλος του βιβλίου αξιολογούνται σε αντιπαράθεση τα θεωρητικά επιχειρήματα υπέρ και κατά της βασιλευομένης δημοκρατίας. Πρόκειται για μία συμβολή στην ιστορική και πολιτειακή αγωγή κυρίως της νέας γενιάς. Το βιβλίο

αυτό πραγματοποιήσει πολλές επανεκδόσεις και έχει χρησιμοποιηθεί ως διδακτικό εγχειρίδιο σε ανώτατες σχολές.

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ: εισαγωγικά μαθήματα

Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, 1995, 239 σελίδες.

Πρόκειται για θεωρητικό εγχειρίδιο, που ασχολείται κυρίως με το ζήτημα της σύνδεσης του Κράτους με τις παραγωγικές σχέσεις. Εξετάζονται διαδοχικά διάφορες θεωρίες, από τους κλασσικούς του μαρξισμού έως τους σύγχρονους Clastres, Ziegler και Roig. Εξετάζεται επίσης το κεφαλαιώδες ζήτημα της σχέσης μεταξύ της οικονομικής ανάπτυξης και της δημοκρατίας, καθώς και διάφοροι παράγοντες που επηρεάζουν το πολιτικό γίνεσθαι (προσωπικότητα, ιδεολογία, διεθνής καταμερισμός εργασίας κ.ά.). Έχει χρησιμοποιηθεί ως διδακτικό εγχειρίδιο σε ανώτατες σχολές.

4. Η ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΩΝ: Κοινωνία, Ιδεολογία, Οικονομία

Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, 1996, β' έκδοση 2000, γ' έκδοση 2008, 470 σελίδες.

Πρόλογος: Βίκτωρ Παπαζήσης.

Πρόκειται για κοινωνιολογική ερμηνεία του απριλιανού καθεστώτος στην Ελλάδα, όπου εξετάζεται η σχέση του αυταρχισμού με τον κοινωνικό μετασχηματισμό στην ελληνική περίπτωση. Εξετάζονται αναλυτικά η κοινωνική, η οικονομική και η ιδεολογική πλευρά του καθεστώτος των Συνταγματαρχών και χρησιμοποιούνται άγνωστα ή αναξιοποίητα έως σήμερα αρχεία και πηγές. Τα δύο από τα τρία κεφάλαια του βιβλίου (Κοινωνία, Οικονομία) βασίζονται στην διδακτορική διατριβή του συγγραφέα, ενώ το μέρος για την ιδεολογική συγκρότηση του καθεστώτος προσετέθη εκ των υστέρων. Στην τρίτη έκδοση έχει προστεθεί ένα κείμενο για την εξωτερική πολιτική της Δικτατορίας. Έχει χρησιμοποιηθεί ως εγχειρίδιο σε ανώτατες σχολές.

5. ΝΙΚΟΣ ΠΟΥΛΑΝΤΖΑΣ (1936-1979): η ζωή και το έργο ενός κορυφαίου μαρξιστή - κριτική προσέγγιση

Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1999, β' έκδοση 2000, 156 σελίδες.

Βιογραφία με ανέκδοτα στοιχεία και κριτική ανάλυση της κοινωνιολογικής σκέψης και του έργου του Νίκου Πουλαντζά.

6. ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΩΤΙΣΜΟΥ (πολλαπλές ανατυπώσεις)

Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2010, 227 σελίδες.

Στο σύγγραμμά μου αυτό, αναλύω και κρίνω με επιστημονικά επιχειρήματα τον εθνομηδενισμό, τις θεωρίες της «εθνογένεσης» και την προσπάθεια διαστρέβλωσης της Ελληνικής ιστορίας, αποδεικνύοντας ότι πίσω τους κρύβονται οι ιδεοληψίες και τα στερεότυπα της λεγόμενης «προοδευτικής» διανόησης. Αναφέρω δε συγκεκριμένα παραδείγματα πανεπιστημιακών καθηγητών, δημοσιογράφων, κριτικών κλπ., στους οποίους απαντώ με ισχυρή τεκμηρίωση, επιστημονική αυστηρότητα και παραπέμποντας διαρκώς στις πηγές και σε διεθνή βιβλιογραφία.

Στην συνέχεια αναλύω την προσπάθεια κατασκευής ανύπαρκτων μειονοτήτων, όπως και ανυπόστατου αντισημιτισμού στην ελληνική κοινωνία, και απομυθοποιώ το ιδεολόγημα της «πολυπολιτισμικότητας». Επίσης ασχολούμαι με την επιχείρηση ωραιοποίησης της Τουρκοκρατίας από ορισμένους πανεπιστημιακούς, η οποία καταλήγει αναπόφευκτα στην άμβλυση των αμυντικών αντανακλαστικών έναντι του τουρκικού επεκτατισμού.

Σημαντικό μέρος της μελέτης καταλαμβάνει μία ολοκληρωμένη, βασισμένη σε διεθνή βιβλιογραφία κριτική του Σχεδίου Ανάν, καθώς και μία αναλυτική τεκμηριωμένη αναφορά στο πρόβλημα της ονομασίας των Σκοπίων.

Στο κεφάλαιο για την σκληρή πραγματικότητα των ελληνοτουρκικών σχέσεων, παρουσιάζεται η μακροϊστορική φύση της χιλιετούς ελληνοτουρκικής διαμάχης, καταρρίπτονται με επιχειρήματα οι ψευδαισθήσεις για την ένταξη της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τις γεωπολιτικές και δημογραφικές της συνέπειες, ενώ παρουσιάζεται το χρονικό των παραβιάσεων της Συνθήκης της Λωζάννης από την υπογραφή της το 1923 μέχρι σήμερα. Επίσης παρουσιάζεται αναλυτικά η ιστορία των τουρκικών διεκδικήσεων και σχεδιασμών στην Δυτική Θράκη και η σχετική τουρκική προπαγάνδα στο διαδίκτυο, καθώς και το πρωτοφανές για ευρωπαϊκό κράτος μεσαιωνικό καθεστώς της μουφτείας. Τέλος, παρουσιάζεται η περίφημη θεωρία του Παναγιώτη Κονδύλη για το σενάριο ελληνοτουρκικής σύγκρουσης. Στο κεφάλαιο με τίτλο «Η σοφία της αδιαλλαξίας», καταλήγω στο συμπέρασμα ότι μόνον η απόφαση για εθνική αντίσταση μέχρις εσχάτων μπορεί να αποτρέψει τυχονδιωκτικούς επεκτατισμούς εις βάρος μας και να εξασφαλίσει την εθνική μας ακεραιότητα και ασφάλεια.

Αλλά δεν προσχωρώ στην λογική των λεγομένων «υπερπατριωτών», στους οποίους καταλογίζω επαρχιωτικό εθνικισμό, τριτοκοσμικές αντιλήψεις, φοβίες και ανασφάλειες, αθεράπευτες αντιφάσεις, άγνοια του διεθνούς περιβάλλοντος και τυχονδιωκτικές πρωτοβουλίες στα εθνικά θέματα.

Τελικώς, μεταξύ εθνομηδενιστών και εθνικιστών, εξαίρω το υγιές πατριωτικό αίσθημα της σιωπηρής πλειοψηφίας του ελληνικού λαού, όπως αυτό εξάγεται

από έγκυρες δημοσκοπήσεις της κοινής γνώμης, οι οποίες αναλύονται στο βιβλίο.

Στο τελικό κεφάλαιο αναδεικνύεται η ακατάλυτη σχέση μεταξύ Πατριωτισμού και Δημοκρατίας, που ανάγεται στον όρκο των αρχαίων Αθηναίων εφήβων. Η μελέτη ολοκληρώνεται με μία ανάλυση της έννοιας της εθνικής συνείδησης.

7. ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2011.

Στο εγχειρίδιο αυτό, ο εκπαιδευτικός της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας βαθμίδας θα βρει ένα πολύτιμο χρηστικό εργαλείο για την καλύτερη οργάνωση της καθημερινής του δουλειάς. Ταυτόχρονα, έναν οδηγό για την πορεία του στις συνθήκες που διαμορφώνονται από τις ραγδαίες αλλαγές στην εκπαίδευση και την φιλοσοφία του Νέου Σχολείου. Στην θεματική του βιβλίου συμπεριλαμβάνονται ζητήματα όπως οι μαθησιακές δυσκολίες, η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, η μοριοδότηση των διαγωνισμάτων, η ανάλυση της βαθμολογικής κλίμακας, η αμφισβητούμενη έννοια του «κακού μαθητή», ο χειρισμός της αποκλίνουσας συμπεριφοράς, το bullying, η συμμετοχή σε πειθαρχικά συμβούλια, η σχέση με τους γονείς, η τεράστια συμβολή της παραπαιδείας, οι τυπικές υποχρεώσεις του εκπαιδευτικού. Επίσης, παρατίθεται ένας κώδικας δεοντολογίας ιδιαιτέρων μαθημάτων, ενώ υπάρχει διεθνής και ελληνική βιβλιογραφία για τον εκπαιδευτικό που ενδιαφέρεται να εμβαθύνει σε παιδαγωγικά θέματα.

8. ΚΟΙΝΟΤΙΣΜΟΣ: ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΡΑΒΙΔΑ ΚΑΙ ΟΙ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

Εναλλακτικές εκδόσεις, Αθήνα 2013, 480 σελίδες.

Η μελέτη αυτή (πού εγκρίθηκε μέ άριστα ως διδακτορική διατριβή από την Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών) έχει ως αντικείμενο ένα πρωτότυπο, ρηξικέλευθο νεοελληνικό ιδεολογικό κίνημα, τόν Κοινοτισμό. Οι κοινοτικές ιδέες, πού βρίσκονται σήμερα στην πρώτη γραμμή της επικαιρότητας στις ΗΠΑ, χάρις στό έργο του Ά. Έτζιόνι, στην Ελλάδα είχαν ήδη εμφανισθεί από τις αρχές του περασμένου αιώνα. Τό νεοελληνικό κοινοτικό ρεϋμα ιδεών εκφράζεται κυρίως από τέσσερις στοχαστές: τόν Ίωνα Δραγούμη, πού πρώτος προέβαλε τίς κοινότητες ως κύτταρα της κοινωνικής και πολιτικής ζωής του έθνους, τόν Κωνσταντίνο Καραβίδα, πού παρουσίασε ολοκληρωμένη κοινοτική κοσμοθεωρία, τόν Ντίνο Μαλλούχο, πού εξέδωσε στόν Μεσοπόλεμο τό ριζοσπαστικό περιοδικό «Κοινότης» και τόν Δημοσθένη Δαυηλίδη, πού δικαίωσε ιστορικά τίς κοινότητες μέ τό κοινωνιολογικό του έργο. Οί στοχαστές αυτοί δέν

συγκροτοῦν σχολή μέ τήν στενή ἔννοια τοῦ ὄρου, λόγω τῆς ἰσχυρῆς ἰδιοτυπίας τους. Ἀλλά οἱ ἀλληλεπιδράσεις μεταξύ τους ἦταν ἰσχυρές, σέ προσωπικό καί σέ ἰδεολογικό ἐπίπεδο, ὅπως καί οἱ ἐκλεκτικές συγγένειες. Ὁ συγγραφέας μελετᾶ καί ἀναλύει ἐπομένως τήν ἐσωτερική δομή αὐτοῦ τοῦ ρεύματος ἰδεῶν, τήν θέση του στόν κόσμο τῆς νεοελληνικῆς διάνοησης, τίς πολιτικές ἐκφράσεις καί συμμαχίες του, τίς ποικίλες βραχυπρόθεσμες καί μακροπρόθεσμες ἐπιδράσεις του.

Ἐπίσης ἐξετάζονται οἱ διαστρεβλώσεις πού ὑπέστησαν οἱ ἰδέες αὐτές, λόγω ἰδεολογικῶν ἢ καί προσωπικῶν κινήτρων. Ἐκτός ἀπό τήν συστηματική ἀποδελτίωση καί ταξινόμηση τοῦ ἔργου τῶν Ἑλλήνων κοινοτιστῶν καί τήν ἀξιοποίηση ἄγνωστου μέχρι σήμερα πρωτογενοῦς ὑλικοῦ, ὁ ἀναγνώστης θά βρεῖ στήν μελέτη αὐτή μία πλήρη, πρωτότυπη βιογραφία τοῦ Κ. Καραβίδα, πού ἀποδεικνύει τήν συνέπεια μεταξύ τῶν ἰδεῶν του καί τοῦ βίου του· τήν ἄγνωστη προσωπικότητα τοῦ Ντίνου Μαλούχου, πού ξεκίνησε ὡς μαρξιστής φοιτητής γεωπονικῆς στήν Ἰταλία, προσηλυτίσθηκε στόν κοινοτισμό ἀπό τόν Καραβίδα, μεταφέροντας ὅμως στήν κοινοτική σκέψη σημαντικά στοιχεῖα τοῦ μαρξισμοῦ, γιά νά πεθάνει νεώτατος στά τριανταένα του χρόνια· τήν βιωματική σχέση τοῦ Δ. Δανιηλίδη μέ τόν κοινοτισμό, ἀφοῦ ἀφετηρία τῆς πολυκύμαντης ζωῆς του ἦταν οἱ ἑλληνικές κοινότητες τῆς Καππαδοκίας· τήν προσπάθεια τοῦ Δραγούμη νά ἐφαρμόσει τίς κοινοτικές του ἀντιλήψεις στήν Μακεδονία του Μακεδονικοῦ Ἀγώνα καί στήν Κωνσταντινούπολη τῆς νεοτουρκικῆς ἐπανάστασης· τήν διαμόρφωση ἀπό τους κοινοτιστές πρωτότυπων μεθοδολογικῶν καί ἐννοιολογικῶν ἐργαλείων γιά τήν ὀρθή προσέγγιση τῆς νεοελληνικῆς πραγματικότητας· μία ἐξαιρετικά πρωτότυπη καί ριζοσπαστική κριτική τῆς νεοελληνικῆς πολιτικῆς καί πνευματικῆς ζωῆς· τέλος, μία ἐνδιαφέρουσα σύγκριση τοῦ νεοελληνικοῦ κοινοτισμοῦ μέ ἀντίστοιχα εὐρωπαϊκά καί ἀμερικανικά ρεύματα ἰδεῶν, ὅπου ἐπισημαίνεται ἡ ἰδιαιτερότητα τοῦ νεοελληνικοῦ μοντέλου, πού ὀφείλεται στήν ἐπίδραση τοῦ ιδεώδους τοῦ ἀρχαιοελληνικοῦ ἄστεως καθώς καί στήν ἀπουσία βιομηχανικοῦ μετασχηματισμοῦ δυτικοῦ τύπου ἀπό τήν ἑλληνική κοινωνική ἐξέλιξη.

9. ΜΑΡΞΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΡΟΤΣΚΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ἐκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2015, 650 σελίδες.

Στο εἰσαγωγικό μέρος του βιβλίου, ο συγγραφέας ἀναλύει τον τρόπο με τον οποίο οἱ σταλινικές δομές του ΚΚΕ συνέθλιψαν κάθε ἔννοια ἐλεύθερου θεωρητικοῦ διαλόγου, περιθωριοποίησαν ἢ καί ἐξόντωσαν τους ἐπιφανέστερους μαρξιστές διανοομένους, ἐπέβαλαν ὄρους στρατοπέδου στήν πνευματική ζωή

της αριστεράς και τελικώς εμπόδισαν την ανάπτυξη της μαρξιστικής σκέψης στην Ελλάδα. Και αυτό, ενώ υπήρχαν όλες οι προϋποθέσεις για μία πρωτότυπη και σημαντική θεωρητική άνθιση, που θα οδηγούσε στην εμφάνιση ενός ιδιαίτερου Ελληνικού μαρξισμού, αντίστοιχου με τον Ιταλικό ή τον Αυστριακό.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον, σε αυτό το κεφάλαιο, παρουσιάζει η πνευματική ζωή των προσφύγων ανταρτών στο Παραπέτασμα μετά το τέλος του Εμφυλίου Πολέμου, η οποία παρουσιάζεται αναλυτικά και από την οποία συνάγεται ότι οι άνθρωποι αυτοί, που είχαν κατηγορηθεί ως προδότες, επεβίωσαν στην εξορία, υπό την ασφυκτική καταπίεση και έλεγχο του κόμματος, διακατεχόμενοι από παθολογική αγάπη για την Ελλάδα, υποφέροντας από νοσταλγία, εορτάζοντας με πάθος τις εθνικές εορτές, αναπτύσσοντας εξαιρετικής ποιότητας λογοτεχνία με αποκλειστικό αντικείμενο την Ελλάδα και διαμορφώνοντας για τα παιδιά τους ένα εν εξορία ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, με κύριο άξονα τον πατριωτισμό

Στην συνέχεια, παρουσιάζονται αναλυτικά οι κυριώτεροι Έλληνες μαρξιστές με χρονολογική σειρά: Γεώργιος Κωνσταντινίδης-Σκληρός, Γιάννης Κορδάτος, Σεραφείμ Μάξιμος, Δημήτριος Γληνός, Δημήτρης Μπάτσης, Νίκος Πουλαντζάς. Η εν πολλοίς άγνωστη βιογραφία τους εξετάζεται ως πράξη συνέπειας προς τις ιδέες τους, το θεωρητικό τους έργο τοποθετείται στο πλαίσιο της διεθνούς μαρξιστικής κίνησης, ενώ η κρίση έπεται της αξιολογικά ουδέτερης ανάλυσης του έργου τους.

Ειδικά στο κεφάλαιο για τον Πουλαντζά, παρουσιάζονται άγνωστα και συγκλονιστικά στοιχεία, που ανατρέπουν πλήρως την εικόνα που υπάρχει μέχρι σήμερα και αποκαλύπτουν τις δραματικές εσωτερικές αυτοαναιρέσεις και μεταμορφώσεις του κορυφαίου μαρξιστή την εποχή του πρόωρου θανάτου του.

Στο τελευταίο μέρος της μελέτης παρουσιάζονται οι αρχειομαρξιστές και η σχέση τους με το παγκόσμιο τροτσκιστικό κίνημα και τον ίδιο τον Τρότσκυ, και στην συνέχεια οι κυριώτεροι Έλληνες τροτσκιστές: ο Παντελής Πουλιόπουλος, ο Άγις Στίνας και ο Μιχάλης Ράπτης ή Πάμπλο, ο ασφαλώς σημαντικώτερος όλων, ο διανοούμενος που προσέδωσε στο ελληνικό τροτσκιστικό κίνημα εθνική ταυτότητα και εθνική συνείδηση.

Ο συγγραφέας συγκέντρωσε το υλικό για αυτήν την μελέτη επί μία τριακονταετία, από την εποχή των σπουδών του μέχρι σήμερα. Ερεύνησε αδημοσίευτα αρχεία και πηγές, πήρε προσωπικές συνεντεύξεις και μελέτησε παράλληλα την μαρξιστική θεωρία με κριτική διάθεση και χωρίς ιδεοληψίες. Αυτές οι τελευταίες υπήρξαν, κατά την γνώμη του συγγραφέα, η βασική αιτία που, στην σημερινή μεγάλη οικονομική και κοινωνική κρίση που ταλανίζει την ανθρωπότητα, ο μαρξισμός, ως εργαλείο ανάλυσης και ως πρόταση, είναι βωβός αν όχι ήδη νεκρός.

10. **Ο ΑΡΧΟΝΤΑΣ ΜΕ ΤΑ ΠΟΛΛΑ ΠΡΟΣΩΠΑ, ΧΡΟΝΙΚΟ ΜΙΑΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ, 1685-1920**, εκδόσεις Καπόν 2017, 480 σελίδες. Πρόκειται για ιστορικό μυθιστόρημα βασισμένο σε πραγματικά περιστατικά, γενεαλογική μελέτη και ενδελεχή έρευνα πηγών και αρχείων, στο οποίο παρουσιάζεται η πορεία μίας ιστορικής οικογένειας παράλληλα με τα βασικά γεγονότα της νεώτερης ελληνικής ιστορίας. Παράλληλα στο βιβλίο αναλύεται η προέλευση, συγκρότηση και υφή της νεοελληνικής άρχουσας τάξης μέσα από την ιστορική εξέλιξη του ελληνικού κοινωνικού σχηματισμού. Για την συγγραφή του βιβλίου χρησιμοποιήθηκε πλήθος πηγών και πρωτογενές υλικό, γι' αυτό και αν και λογοτεχνικού ύφους αναφέρεται εδώ.

11. **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ**, ο πολιτικός, ο διανοούμενος και η εποχή του, εκδόσεις Καπόν, 752 σελίδες, α' έκδοση 2020, β' έκδοση 2021. Πρόκειται για την αναλυτική πολιτική και πνευματική βιογραφία του κορυφαίου Έλληνα κοινωνιολόγου, ιστορικού των ιδεών, φιλοσόφου και πολιτικού, που βασίζεται σε πολυετή έρευνα σε ελληνικά και ξένα αρχεία και κοσμείται από σπάνιες ανέκδοτες φωτογραφίες.

ΞΕΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

THE EVOLUTION OF SOCIOLOGY IN MODERN GREECE, ανακοίνωση στο 16^ο παγκόσμιο συνέδριο της Διεθνούς Κοινωνιολογικής Εταιρείας, στο DURBAN, 23-29 Ιουλίου 2006, που δημοσιεύθηκε στα επίσημα πρακτικά του συνεδρίου(σε ηλεκτρονική μορφή).

GEORGES CONTOGEOORGIS, LE PHENOMENE AUTORITAIRE-ESSAI D'INTERPRETATION (Το αυταρχικό φαινόμενο, εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2003, 171 σελίδες), βιβλιοκριτική που δημοσιεύθηκε στην επιστημονική επιθεώρηση POLE-SUD, REVUE DE SCIENCE POLITIQUE DE L'EUROPE MERIDIONALE, no 28-2008/1, έγκυρο περιοδικό πολιτικών επιστημών που εκδίδει το Πανεπιστήμιο του MONPELLIER.

ASPECTS DE L'HISTOIRE DE LA SOCIOLOGIE EN GRECE, επιστημονικό περιοδικό *SOCIOLOGIES* της A.I.S.L.F., Οκτώβριος 2008.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΡΙΤΗΣ ΣΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ *la revue Regards Sociologiques*.

Γ. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΑΡΘΡΑ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Σημείωση: δεν συμπεριλαμβάνονται τα περίπου 50 επιστημονικά άρθρα που έχω δημοσιεύσει στην επιστημονική επιθεώρηση *ΝΕΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ*, για δεοντολογικούς λόγους, λόγω του γεγονότος ότι διετέλεσα διευθυντής της. Τα άρθρα αυτά υπάρχουν στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.newsociology.gr.

1. **«Η ιδεολογία των Συνταγματαρχών»**

Αντί, τ. 344, 1987

Πρόκειται για μία συστηματική καταγραφή και ανατομία των διαφορετικών ιδεολογικών ρευμάτων που αναπτύχθηκαν και αντιπαρατέθηκαν στο εσωτερικό του απριλιανού καθεστώτος κατά την διάρκεια της επταετούς δικτατορίας. Βασίσθηκε σε πηγές, συνεντεύξεις, αρχεία κλπ. και ήταν η πρώτη συστηματική μου προσέγγιση με το θέμα της απριλιανής δικτατορίας, το οποίο αποτέλεσε και το γνωστικό αντικείμενο της διδακτορικής μου διατριβής στο Πανεπιστήμιο της Γενεύης.

2. **«Πολιτική, Ηθική, Αισθητική και το Μέλλον του Ελληνισμού»**

Επίκεντρα, τ. 70, 1992

Το άρθρο αυτό ασχολείται με το πρόβλημα της ορθής λειτουργίας της εξουσίας.

3. **«Υποκειμενική Μέθοδος και Κοινωνιολογία»**

Λήμμα στην Εγκυκλοπαίδεια *Πάπυρος*, τόμος Κ

Είναι μία συστηματική παρουσίαση της υποκειμενικής μεθόδου, ως συμβολή στην συζήτηση γύρω από τα μεθοδολογικά προβλήματα των κοινωνικών επιστημών. Βασίσθηκε σε ξένη βιβλιογραφία.

4. **«Γεώργιος Καρτάλης»**

Λήμμα στην Εγκυκλοπαίδεια *Πάπυρος*, τόμος Κ

Το λήμμα παρουσιάζει τις κοινωνικές ιδέες και την πολιτική φιλοσοφία του μετριοπαθούς κεντρώου πολιτικού της πρώτης μεταπολεμικής περιόδου Γεωργίου Καρτάλη και βασίζεται σε αξιοποίηση πηγών και συνεντεύξεων.

5. **«Το τέλος της Πατριαρχίας»**

στον συλλογικό τόμο *Η Κοινωνιολογία στην Ελλάδα σήμερα*, επιμέλεια Ι. Λαμπίρη-Δημάκη, εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, 1997

Πρόκειται για μία ανάλυση του προβλήματος της σχέσης των δύο φύλων με την κοινωνική εξέλιξη.

6. **Πρόλογος στα *Άπαντα Κοινωνιολογικά Παναγιώτη Κανελλόπουλου***

Εκδόσεις Γιαλλελή, Αθήνα, 1992, 5 τόμοι

Αφορά στην επιστημονική προσωπικότητα του Παναγιώτη Κανελλόπουλου, στις βασικές θέσεις της κοινωνιολογικής και φιλοσοφικής του σκέψης και στις κεντρικές συντεταγμένες της διδασκαλίας του και του συγγραφικού του έργου.

7. **«Η διεθνής θέση της Ελλάδας κατά την περίοδο της Δικτατορίας»**
Εξωτερικά Θέματα, τ. 5, 2002
Αναλύονται οι διεθνείς σχέσεις της Δικτατορίας των Συνταγματαρχών υπό διαφορετικό πρίσμα, με βάση ανέκδοτα στοιχεία.
8. **«Η Γεωπολιτική Επιστήμη στην υπηρεσία των ισχυρών»**
Αυτοδιοίκηση και Ευρώπη, τ. Μαΐου 2002
Αναδρομή στην ιστορία της γεωπολιτικής επιστήμης και αναφορά στην αναβίωσή της στα πλαίσια των μεταψυχροπολεμικών ανακατατάξεων.
9. **«Η ακροδεξιά στην Ευρώπη και στην Ελλάδα»**
Άρδην, τ. 36, Ιούλιος 2002
Ανάλυση των κοινωνιολογικών, ιστορικών και ιδεολογικών διαφορών μεταξύ της ευρωπαϊκής ακροδεξιάς και των αντίστοιχων κινήσεων στην Ελλάδα.
10. **«Γεώργιος Β΄»**
Ιστορικά (εφ. *Ελευθεροτυπία*), αφιέρωμα: Η μοναρχία στην Ελλάδα, τ. Σεπτεμβρίου 2002
Βίος, πολιτική αντίληψη και ιστορική διαδρομή του βασιλέως Γεωργίου Β΄.
11. **«Παύλος Β΄»**
Ιστορικά, εφ. *Ελευθεροτυπία* .έ.α..
Βίος, πολιτική αντίληψη και ιστορική διαδρομή του βασιλέως Παύλου.
13. **«Ο Ντίνος Μαλούχος και η Μεσοπολεμική Επιθεώρηση Κοινότητας»**
Άρδην, τ. 44, Νοέμβριος 2003
Αναλυτική αναφορά στον μεσοπολεμικό κοινοτιστή και διευθυντή της εφημερίδας *ΚΟΙΝΟΤΗΣ Ντίνου Μαλούχου*.
14. **ΝΙΚΟΣ ΠΟΥΛΑΝΤΖΑΣ**, άρθρο στο "Βήμα Ιδεών", ένθετο στην εφημερίδα *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 5/2/2010.
15. **ΑΒΡΟΤΕΛΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΠΟΥΛΟΣ (1869-1963)**: Το μακρύ οδοιπορικό ενός Καππαδόκη κοινωνιολόγου στην Ευρώπη και στην Ελλάδα. Μέρος Α΄, *ΛΟΓΙΟΣ ΕΡΜΗΣ* τεύχος 6, Μέρος Β΄, *ΛΟΓΙΟΣ ΕΡΜΗΣ* τ.7, 2013.

16. Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ,

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, πρακτικά συμποσίου του 5^{ου} Συμποσίου του Κέντρου Σπουδής και Ανάδειξης Μικρασιατικού Πολιτισμού (25-26-27/11 2011), Νέα Ιωνία 2012.

Στην συμβολή μου διερεύνησα τους μηχανισμούς συγκρότησης και εξέλιξης της Μικρασιατικής ταυτότητας στις κοινότητες των Μικρασιατών προσφύγων από την Μικρασιατική Καταστροφή μέχρι τις μέρες μας. Κύριο συμπέρασμα: όχι μόνον η μικρασιατική ταυτότητα δεν εξασθένησε με την πάροδο του χρόνου αλλά ενδυναμώθηκε και υπερίσχυσε των μηχανισμών αφομοίωσης του Ελληνικού κράτους.

17. Οικογενειακά και Ιστορικά της Λακωνίας, 55 σελίδες, δημοσιεύθηκε σε συνέχειες στα *ΛΑΚΩΝΙΚΑ*, τεύχη 247, 248, 249 και 250, 2013.

Πρόκειται για πολύμηνη έρευνα που πραγματοποίησα σε πηγές και στο οικογενειακό μου αρχείο σχετικά με την προέλευση, την κοινωνική και πολιτική δράση της πατρικής μου οικογένειας στην Λακωνία του 18^{ου}, 19^{ου} και 20^{ου} αιώνα, την συμμετοχή της στην κοινοτική διακυβέρνηση και εκπροσώπηση του προεπαναστατικού Μυστρά, την συμμετοχή της στην Επανάσταση του 1821 και την εν συνεχεία πολιτική της δράση έως τις αρχές του 20^{ου} αιώνα.

18. Πρόλογος στο έργο του Κωνσταντίνου Σταματόπουλου *Περί της Βασιλείας* στην νεώτερη ελληνική ιστορία, εκδόσεις Καπόν, Αθήνα 2015.

Έχω εξ άλλου δημοσιεύσει άρθρα σε διάφορα περιοδικά, στην *ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ*, στο περιοδικό *ΕΡΜΗΣ* που εκδίδεται στην Γερμανία, στα *ΛΑΚΩΝΙΚΑ* και στην *ΝΕΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ*, τα οποία παραλείπω για λόγους οικονομίας.

Δ. ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

Συλλογικό έργο (υπό την διεύθυνση των Μ. Telo, I. Wallerstein κ.ά.),

Μετά τον Κομμουνισμό

Εκδ. Παπαζήση, Αθήνα, 1997

JEAN ZIEGLER,

Οι άρχοντες του εγκλήματος

Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2000.

JEAN ZIEGLER,
Η Ελβετία, ο χρυσός και οι νεκροί
Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2007.

Ε. ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ ΑΡΘΡΩΝ

DANIEL BELL, «Η νέα τάξη, μια νόθα έννοια». Από το βιβλίο του: *The winding passage, Essays and Sociological Journeys*, 1960-1980. Εκδ. Basic Books Harper, New York, 1980. *Νέα Κοινωνιολογία*, τ. 1.

MATHIAS FINGER, «Η κρίση της πολιτικής σκέψης και η εναλλακτική κουλτούρα». Πανεπιστήμιο Γενεύης, 1986. *Νέα Κοινωνιολογία*, τ. 2.

JEAN ZIEGLER, «Σε τι χρησιμεύει η Κοινωνιολογία». Συνέντευξη στον Ελβετό δημοσιογράφο Pier Pauret, *Aspects de la Sociologie Contemporaine*. Εκδ. Velbal, Fribourg, 1988. *Νέα Κοινωνιολογία*, τ. 10

Ζ. ΕΠΙΜΕΛΕΙΕΣ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

- Ενδέκατος (μεταθανάτιος) τόμος *Ιστορίας Ευρωπαϊκού Πνεύματος* Παναγιώτη Κανελλόπουλου, Αθήνα 1988, κατ' ανάθεση της οικογένειας του συγγραφέα.
- *Άπαντα Κοινωνιολογικά* Παναγιώτη Κανελλόπουλου, Εκδ. Γιαλλελής, 5 τόμοι, Αθήνα 1992-1996, κατ' ανάθεση της Εταιρείας Φίλων Παναγιώτη Κανελλόπουλου.
- *Η Συνθήκη της Λωζάννης*, με σχόλια, Λέσχη των Νέων Ελλήνων Εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 1992.
- Ο.-Κ. Κλήμης: *Κοινωνιολογία του Κερκυραϊκού Λαού*. Εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 1998.
- N. Hammond: *Ιστορία του Μακεδονικού Κράτους* Εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 1999.

Η. ΜΕΛΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑΣ

Διετέλεσα μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής, μεταφραστής και συντάκτης επιστημονικών λημμάτων της εγκυκλοπαίδειας Πάπυρος-Λαρούς-Britannica την περίοδο 1988-1990.

Θ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ ΣΕ ΕΡΓΑ ΜΟΥ

Στα έργα μου παραπέμπουν πολλοί συγγραφείς επιστημονικών μελετών, άρθρων κ.λπ. Μεταξύ άλλων με παραπέμπει

α. η **Ιστορία του Ελληνικού Έθνους**, τόμος «Σύγχρονος Ελληνισμός», κεφάλαιο με τίτλο «Οικονομία και Δικτατορία: 1967-1974», Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 2000, σ. 287 και σ. 291,

β. **το σχολικό εγχειρίδιο Εισαγωγή στο Δίκαιο και στους Πολιτικούς Θεσμούς** της Β΄ Τάξης του Ενιαίου Λυκείου, του Οργανισμού Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων του υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σ. 27

γ. ο **ακαδημαϊκός Βασίλειος Μαρκεζίνης** στο *Η ΕΛΛΑΔΑ ΤΩΝ ΚΡΙΣΕΩΝ*, εκδόσεις Λιβάνη, Αθήνα 2011. σσ. 20, 371-372 μέσα στο κείμενο και παραπομπή 14 στο τελευταίο.